

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Arli Luke

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka
Arli Luke

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 11/22/2024

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0

Translator unknown, 2018

Formatted by Speedata Publisher 4.19.32 (Pro) on 11/24/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Arlī Romani at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Arli Romani at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 376 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout print format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka 11

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

O Isus phenda: "Dade, oprostin lende, adalese so na džanen so čerena!"
Tegani o vojnici frdinde barbuti hem adahar delinde maškara pumende e Isusesere šeja.
Luka 23:34

Luka

1 Cenimeja Teofile, but džene lejje te pisinen oto događaja save ule maškar amende. **2** On pisinde adahar sar so vaćerde amende okola kola taro anglunipe dikhle adala događaja hem kola inele sluge zako e Devlesoro lafi. **3** Adahar hem me, palo adava so taro anglunipe šukar ispitujindum sa adava, mangljum tuće sa palo redo te pisinav, **4** te šaj ove uverime dai čače sa adava so injan sikkavo. **5** Kad o Irod inele caro ani Judeja, nesavo manuš palo anav Zaharija inele svešteniko e izraelconengoro, oto redo e Avijasoro. E Zaharijasiri romni da inele oto pleme e Aaronesoro. Lakoro anav inele Jelisaveta. **6** O Zaharija hem i Jelisaveta inele pravedna anglo Devel, adalese so živinde palo sa o naredbe hem o zakonja e Gospodesere. **7** Olen na ine čhave adalese so i Jelisaveta našti ine te ačhol khamni, a soduj džene već purandile. **8** Jekh dive kad e Zaharijasiri grupa oto sveštenici kandija ano Hram, tegani hem o Zaharija čerela ine pli buti sar svešteniku anglo Devel. **9** Ov, palo adeti e sveštenikonengoro, barbutaja inele izabirime te ġerdini ko Hram e Gospodesoro hem te kadini. **10** Sar o Zaharija kadini ine ano Hram, sa edobor narodo molini pe ine avri. **11** A ano Hram e Zaharijase mothovda pe o andeo e Gospodesoro, kova terdino ki desno strana oto oltari kotar kadinda pe. **12** Kad o Zaharija dikhla le, uznmirinda pe hem but darandilo. **13** A o andeo phenda lese: "Ma dara, Zaharija! O Devel šundža ti molitva. Ti romni i Jelisaveta ka bijani će čhave, i ka de le anav Jovan. **14** Ka ove but radosno zbog leste hem but džene ka radujinen pe so ov ka bijandol, **15** adalese so ka ovel baro manuš anglo Gospod. Nikad naka pijel mol hem ništa sostar šaj te mačol pe. Ka ovel phero e Svetone Duhova pana pe dajaće ano vodi. **16** Bute Izraelconen ka irini anglo Gospod, anglo lengoro Devel. **17** Ka džal anglo Gospod sar glasniko ano duho hem ano zoralipe e prorokosoro e Ilijasoro. Ka mirini e daden lengere čhavencar hem okolen so na šunena ka irini nakori mudrost e pravednikonengiri. Ka pripremini e narodo te oven spremna zako e Gospodesoro aviba." **18** I o Zaharija pučija e andeo: "Sar me te džanav da čače ka ovel adava so phendan? Me injum purano hem mli romni da beršali." **19** A o andeo phenda lese: "Me injum o Gavrilo, o andeo kova terđola anglo Devel. Ov bičhalda man te vaćerav tuja hem te anav će akava šukar lafi. **20** I ače, ka ove laloro, naka šaj te vaćere sa di o dive kad adava ka ovel, adalese so na verujindan mle lafende save ka pherdovenano pravo vreme." **21** Sar o andeo vaćeri ine e Zaharijaja, o narodo kova adžićerda avri čudindu pe so o

Zaharija edobor ačhilo ano Hram. **22** A kad o Zaharija ikli, našti ine te vaćeri olencar. Čerela ine nesar te mothoj lenđe vastencar, ali ačhilo laloro. O manuša halie da ole ine vizija ano Hram. **23** Kad pherdile o dive oti lesiri služba ano Hram, o Zaharija irindja pe čhere. **24** Na nakhlo but, i lesiri romni i Jelisaveta ačhili khamni hem pandž masek na ikllili avri taro čher. Phenda: **25** "O Gospod čerda te šaj ačhovav khamni. Akana mothovda maje pli milost hem cidindā mli lađ anglo manuša." **26** Kad i Jelisaveta inele šofto masek khamni, o Devel bičhalda ple andeo e Gavrilo ki diz Nazaret ani regija Galileja. **27** Adari valjanda te legari o lafi e Marijače koja pana inele čhaj. Oj inele mangli e murše palo anav Josif, kova inele oto pleme e carosoro e Davidesoro. **28** Kad alo o andeo, phenda e Marijače: "Radujin tut! O Gospodi tuja! Ovi but milostivno premala tute!" **29** A i Marija but uznmirinda pe zbog e andeosere lafija, i pučija pe so šaj te značini adava pozdrav. **30** A o andeo phenda lače: "Ma dara, Marije! O Devel mothovda će pli milost! **31** Ače, ka ačhove khamni hem ka bijane čhave, i ka de le anav Isus. **32** Ov ka ovel baro hem ka vičini pe Čhavo e Najbare Devlesoro. O Devel o Gospod ka del le o presto lesere pradadesoro e Davidesoro. **33** Ka carujini upro pleme e Jakovesoro zauvek; zako lesoro carstvo naka ovel kraj." (aiōn g165) **34** Tegani i Marija pučija e andeo: "Sar šaj te ovel adava kad me pana injum čhaj?" **35** A o andeo phenda lače: "O Sveto Duhu ka huljel upra tute hem o zoralipe e Najbare Devlesoro ka učhari tut. Adalese adava čhavo, kole ka bijane, ka ovel sveto hem ka vičini pe Čhavo e Devlesoro. **36** Eče, ti bibi i Jelisaveta da, ko purane berša, ačhili khamni hem ka bijani murše. I oj, kolače sare džande da našti te ačhol khamni, akanai šov masek khamni. **37** Adalese so o Devel sa šaj te čerel!" **38** Tegani i Marija phenda: "Ače, sluškinja e Gospodesiri injum. Nek ovel maje palo to lafi." I o andeo dželo olatar. **39** Adala dive i Marija spreminda pe hem siđarda ko bregalo krajo, ki jekh diz ani regija Judeja. **40** Kad resli adari, ġerdindā ko čher e Zaharijasoro hem pozdravindā e Jelisaveta. **41** I kad i Jelisaveta šundža e Marijakoro pozdrav, o čhavoro oti radost zorale mrdindā olaće ano vodi, a oj pherdili e Svetone Duhova. **42** I bare glasoja phenda e Marijače: "Najblagoslovime injan maškaru đuvlja hem blagoslovime o čhavoro kole akhareja ano vodi! **43** Akavai bari čast maje so tu, mle Gospodesiri daj, aljan kora mande. **44** Adalese so, kad šundum to pozdrav, o čhavoro oti radost zorale mrdindā maje ano vodi. **45** Blago tuće so verujindan da ka ovel adava so phenda će o Gospod!" **46** Tegani i Marija phenda: "Mli duša barjari e Gospode; **47** Mlo duho radosno ano Devel, ano mlo Spasitelj, **48** so ulo milostivno upri poniznost ple

sluškinjakiri. I ače, od akana sa o generacije ka phenen da injum blagoslovime đuvli, 49 adalese so bare šukaripa čerđa maje o Zoralo Devel kasoroi anav sveto! 50 Ovi milostivno e manušende tari generacija ki generacija kola darana olestar. 51 Ple zorale vasteja čerđa bare buća; rasfrdinda e manušen kolai barikane ano pumare vile. 52 Peravđa e vladaren taro lengoro prestolje, a vazdinda e poniznonen. 53 Čaljarda e bokhalen šukarpnaja, a čučen muklja e barvalen. 54 Pomožindra e Izraelconendje, ple slugendje. Na bisterđa te ovel milostivno 55 e Avraameš hem lesere potomkonendje zauvek, sar so dinda plo lafi amare pradadendje." (aiōn g165) 56 I Marija ačhili e Jelisaveta dī sar trin masek, i tegani irindja pe čhere. 57 A kad alo o vreme i Jelisaveta te bijani, bijanda murše. 58 Kad lakiri familija hem lakere komšije šunde so o Gospod mothovđa laće bari milost, radujinde pe olaja. 59 A kad e čavore inele ofto dive, koro Zaharija čedinde pe o manuša zako obreziba e čavoresoro. I mangle te den le lesere dadesoro anav – Zaharija, 60 ali i Jelisaveta phenda: "Na! Lesoro anav ka ovel Jovan!" 61 A on phende laće: "Niko te familijatar na vičini pe ađahar." 62 I vastencar pučle e Zaharija savo anav mangela te del ple čavore. 63 Tegani o Zaharija rodindra te den le jekh tikori phal zako pisiba hem pisindja: "Lesoro anavi Jovan." I sare začudinde pe. 64 I otojekhvar e Zaharijasoro muj phravdilo hem šaj ine palem te vaćeri, i lejja te slavini e Devle. 65 I uklinda i dar sa lengere komšijen. Ko sa o bregalo krajo e Judejakoro vaćerđa pe adalestar so ulo. 66 I sare kola šunde adava, razmislinde adalestar hem phende: "Akava čavore isi te ovel baro manuš. Čaćej upro leste o vas e Gospodesoro." 67 A o Zaharija, e Jovanesoro dad, pherdilo e Svetone Duhova hem prorokujindja: 68 "Slava e Gospodese e Izraelsere Devlese, adalese so alo hem otkipindra ple narodo! 69 Vazdinda amende e zorale Spasitelje oto pleme e carosoro e Davidesoro, ple slugasoro, 70 sar so vaćerđa pana angleder prekalo muja ple svetone prorokonengere. (aiōn g165) 71 Vazdinda amende zorale Spasitelje te spasini amen amare neprijateljendar hem sa e manušengere vastendar kola mrzinena amen. 72 Mothovđa milost amare pradadendje hem ispuninda plo sveto savez, 73 i sovli savi halja e Avraameš amare pradadese: 74 so ka ikali amen amare neprijateljengere vastendar te šaj služina lese bizi dar 75 ani svetost hem ani pravednost anglo leste sa đikote injam dživde. 76 A tu Jovane, mlo čhavo, ka ove pendžardo sar proroko e Najbare Devlesoro, adalese so ka dža anglo Gospod te pripremine lese o drom. 77 Ka sikave lesere narodo sar te pendžaren o spasenje prekalo oprostiba lengere grehija 78 zbog amare Devlesoro milosrdno vilo palo

savo o svetlost odupral ka avel kora amende sar ikljoja e khamesoro, 79 te svetlini okolendje so bešena ani tomina hem ani senka e meribnasiri, te legari amen ko drom oto mir." 80 A o čavoro o Jovan barjola ine hem zoraljola ano duho. Kad barilo, živinda ani pustinja sa đikote na iklilo anglo Izraelci te propovedini.

2 A ano adava vreme kad o Jovan bijandilo, e rimesoro caro o Avgust naredindje te čerel pe popis oto sa o manuša ano carstvo. 2 Adava inele prvo popis čerđo sar o Kvirinije vladini ine ani Sirija. 3 I sa o manuša džele ko dizja kaj bešle ine lengere preci te prijavinen pe zako popis. 4 Ađahar da o Josif, adalese so inele potomko e carosoro e Davidesoro, dželo tari diz Nazaret oti regija Galileja ko gav Vitlejem oti regija Judeja, kote o David bijandilo. 5 Dželo adari sar te prijavini pe zako popis pe verenica e Marijaja koja inele khamni. 6 I sar on inele ano Vitlejem, alo e Marijakoro vreme te bijani. 7 I bijanda ple prvine čhave. Paćarda le hem pašljardja le ano jasle adalese so ki gostonica na inele than olendje. 8 Adaja rat paše uzalo Vitlejem inele nesave pastirija kola arakhena ine pumare bakren ko polje. 9 I otojekhvar o andeo e Gospodesoro terdino uzalo lende hem i slava e Gospodesiri osvetlinda len, i on but darandile. 10 A o andeo phendja lende: "Ma daran! Ače, anava tumende šukar lafi oto baro bahtalipe savo ka ovel sa e manušende! 11 Avdive, ani e Davidesiri diz bijandilo tumende o Spasitelj kovai o Hrist o Gospod. 12 A palo akava znako ka pendžaren le: ka arakhen e čavore paćarde hem sar pašljola ano jasle." 13 Otojekhvar uzalo andeo mothovđa pe bari vojska e andelendar savi hvalinda e Devle vaćerindo: 14 "Slava ko učipe e Devlese, a ki phuv mir e manušende kolencar o Devel zadovoljno!" 15 I kad o andelja irinde pe ko nebo, o pastirija phende jekh averese: "Hajde te dža dī o Vitlejem hem te dikha adava so phendja amende o Gospod." 16 I dželete sigate, hem arakhle e Marija, e Josife hem e čavore sar pašljola ano jasle. 17 A kad dikhle e čavore, vaćerde averende sa so ine lende phendo e čavorestar. 18 I inele zadićime sare kola šunde adava so o pastirija vaćerde. 19 A i Marija sa adava garavđa pese ano vilo hem razmislinđa adalestar. 20 I o pastirija dželefse slavindoj hem hvalindoj e Devle zako sa okova so šunde hem so dikhle baš ađahar sar so ine lende phendo. 21 Kad nakhlje ofto dive, kad e čavore valjande te obrezinen, dinde le anav Isus – sar so vičinda le o andeo angleder so i Marija ačhili khamni. 22 Kad alo o vreme zako adeti i daj te očistini pe palo e Mojsijasoro zakoni, o Josif hem i Marija ande e Isuse ano Hram ko Jerusalim te preden le e

Gospodese 23 (sar soi pisime ano zakoni e Gospodesoro: "Đijekh murš prvenco te ovel posvetime e Gospodese") 24 hem te den žrtva (sar soi phendo ano zakoni e Gospodesoro: "duj tikore golubija ili duj terne golubija"). 25 A ano Jerusalim inele jekh manuš palo anav Simeon. Ov inele pravedno hem pobožno. Adžičeri ine te avel o Mesija te spasini e Izraelconen, hem o Sveto Duhu inele upro leste. 26 O Sveto Duhu mothovđa lese da angleder so ka merel, ka dikhel e Gospodesere Mesija. 27 I o Sveto Duhu phenda lese te džal ko Hram, i ov dželo. Tegani o Josif hem i Marija ande e čavore e Isuse ano Hram sar te čeren o adeti savoi palo Zakoni. 28 Kad o Simeon dikhla e čavore e Isuse, lelja le ki angali hem hvalinda e Devle vačerindo: 29 "Gospode, akana šaj me, o sluga klo, te merav ano mir sar so phendan maje. 30 Adalese so mle jačha dikhle to spasenje, 31 savo spremindan anglo sa o nacije. 32 Akava spasenje ka ovel svetlost te mothoj tut avere nacijende hem ka anel slava te narodose, e Izraelconende." 33 E Isusesoro dad hem i daj divinde pe adaleja so o Simeon vačerda olestar. 34 Tegani o Simeon blagoslovinda len hem phenda e Marijače, e Isusesere dajaće: "Dikh, akavai čavoro birime te čerel buten te peren hem te ušten ano Izrael. Ovi odredime te ovel e Devlesoro znako, ali but džene ka odbacinen le. 35 Adava ka ovel sar te mothoven pe bute manušengere garavde mislija. A o mači ka posaj ti duša." 36 A adari da inele i proročica i Ana, i čhaj e Fanuilesiri, oto pleme e Asiresoro. Oj inele ano purane berša. Efta berš živinda ple romeja, 37 a palo adava živinda sar udovica di ottovardešu štarto berš. Stalno inele ano Hram, i dive i rat slavinda e Devle ano postiba hem ano moliba. 38 I samo so o Simeon završinda ple vačeribnaja, i Ana nakhini di o Josif hem i Marija zahvalindo e Devlese zako čavoro. I lelja te vačeri e čavorestar sarijenđe adari kola adžičerde upro Devel te otkupini o Jerusalim. 39 Kad o Josif hem i Marija čerde sa soi palo zakoni e Gospodesoro, irinde pe ki pumari diz Nazaret ki Galileja. 40 A o čavoro barjola ine hem zoraljola. Pherđola ine mudrost hem i milost e Devlesiri inele upro leste. 41 E Isusesoro dad hem i daj đijekh berš zako prazniko Pasha džana ine ki diz Jerusalim. 42 Kad e Isuse inele dešu duj berš, palo adeti, hem ov dželo olencar adari te slavini o prazniko. 43 Kad nakhlo o prazniko, o Josif hem i Marija lelje te džanfse, a na džande so lengoro čhavo o Isus ačhilo ano Jerusalim. 44 Sar mislinde dai o Isus maškaro manuša kola putujinde olencar, džele jekh dive phirindo, a onda lelje te roden le maškaro pumarende hem maškaro pendžarutne. 45 I kad našti ine te arakhen le, irinde pe ko Jerusalim te roden le. 46 I o trito dive arakhle le ano Hram sar bešela maškaro

e verakere učitelja, sar šunela len hem pučela len. 47 I sare kola šunde e Isuse, divinde pe zako lesoro džandipe hem zako lesere odgovorija. 48 I kad dikhla le lesoro dad hem lesiri daj, inele iznenadime. Lesiri daj phendā lese: "Mlo čhavo, vačer sose adava čerđan amende? To dad hem me but darandiljam hem rodinđam tut!" 49 A o Isus pučila len: "Sose rodinđen man? Na džanden li so valjani te ovav ano čher mle Dadesoro?" 50 A i Marija hem o Josif na halile so o Isus manglia te phenel lendje adaleja. 51 I palo adava, o Isus irinda pe olencar ko Nazaret hem ine lendje poslušno. A lesiri daj garavđa pese ano vilo sa adava so ulo. 52 A o Isus ulo po mudro hem barjola ine ano telo, hem sa više barjola ine ano jačha e Devlese hem e manušenđe.

3 Kad o caro o Tiberija vladinda upro e Rimesoro carstvo
dešupandžto berš, o Pontije Pilat vladinda ani Judeja, o Irod vladinda ani Galileja, a lesoro phral o Filip vladinda ani Itureja hem ani Trahonitada, o Lisanije vladinda ani Avilina, 2 hem o Ana hem o Kajafa inele šerutne sveštenici, o lafi e Devlesoro alo e Zaharijasere čhavese e Jovanese ki pustinja. 3 I o Jovan dželo ko sa o krajo e lenjakoro Jordan te propovedini e manušenđe da valjani te pokajinen pe zako pumare grehija hem te oven krstime sar te mothoven dai lendje oprostime o grehija. 4 Sar so angleder pisindja o proroko o Isajia, o Jovan inele "o glaso so vičini ani pustinja: 'Pripreminen o drom e Gospodese, ravnonen lese o drama! 5 Đijekh dolina te pherđol a đijekh planina hem brego te peren! O bange droma te oven ispravime a o neravna droma te oven ravnome! 6 I sa o manuša ka dikhen e Devlesoro spasenje.'" 7 Akava o Jovan vačerda butenđe kola iklike te krstini len: "E sapengere čhavalen! Ko vačerda tumenđe da šaj te našen ot i Devlesiri holi savi avela? 8 Tumare životeja mothoven da čače pokajinden tumen! I ma mislinen dai dovoljno te phenen: 'Amaroi prasad o Avraam.' Phenava tumenđe da o Devel hem akale barendar šaj te vazdel čhaven e Avraamese. 9 Ače o tover oto sudo e Devlesori već vazdime te čhinel o kašta ano koreno. I đijekh kaš savo na bijani Šukar bijandipe ka čhinel pe hem ka frdel pe ani jag." 10 A o narodo pučila le: "So valjani te čera?" 11 O Jovan phendā lende: "Kas isi duj gada, jekh valjani te del okolese kas nane. A kas isi hajbnase, te čerel isto ađahar." 12 Nesave carinici da ale te krstini len o Jovan, i pučle le: "Učitelju, so amen te čera?" 13 A ov phendā lende: "Ma roden buderi porez okolestar so o zakoni phenela tumenđe te roden." 14 I nesave vojnici da pučle e Jovane: "A so amen te čera?" A ov phendā lende: "Nikastar ma len pare ki sila ili so ka tužinen len hovavne hem oven zadovoljna

tumara plataja.” 15 A o narodo adžičerda e Mesija hem sare pučle pe nane li o Jovan adava. 16 Adalese o Jovan phēđa sarijende: “Me krstinava tumen panjeja, ali avela o po baro mandar, kase na injum dostoјno ni o dorikha oti obuća te phravav. Ov ka krstini tumen e Svetone Duhova hem jagaja. 17 Ano vas lese i lopata te čistini o gumno plo hem te odvojini o div taro Ijsuske. O div ka čhivel pese ki šupa, a o Ijsuske ka tharel jagaja savi nikad na mudardža.” 18 Adahar, sar hem bute avere lafencar o Jovan vaćerda lende o Šukar lafi. 19 A e vladare e Irode o Jovan ukorindā adalese so lelja romnjaće ple phralesere romnja e Irodijada hem zako but avera bišukar buća save čerda. 20 Tegani o Irod čerda aver bišukaripe: čhivda e Jovane ko phandlipe. 21 Kad sa o manuša krstinde pe, krstinda pe hem o Isus. I tegani sar o Isus molini pe ine, phravdilo o nebo, 22 a o Svetu Duhu huljilo upro leste ano oblik e golubesoro. A taro nebo šundilo o glaso e Devlesoro: “Tu injan mlo Čhavo o manglo! Tuja injum bahtalo!” 23 O Isus počindā pli služba anglo narodo kad inole di ko trijanda berš. O narodo smatrinda dai o Isus čhavo e Josifesoro. O Josif inele čhavo e Ilijasoro. 24 O Ilija inele čhavo e Matatesoro. O Matat inele čhavo e Levijesoro. O Levije inele čhavo e Melhisoro. O Melhi inele čhavo e Janajesoro. O Janaj inele čhavo e Josifesoro. 25 O Josif inele čhavo e Matatijesoro. O Matatije inele čhavo e Amosesoro. O Amos inele čhavo e Naumesoro. O Naum inele čhavo e Esljasoro. O Eslja inele čhavo e Nangejesoro. 26 O Nangej inele čhavo e Maatesoro. O Maat inele čhavo e Matatijesoro. O Matatije inele čhavo e Semeinesoro. O Semein inele čhavo e Josihesoro. O Josih inele čhavo e Jodasoro. 27 O Joda inele čhavo e Joananesoro. O Joanan inele čhavo e Risasoro. O Risa inele čhavo e Zorovavelesoro. O Zorovavel inele čhavo e Salatiilesoro. O Salatiil inele čhavo e Nirisoro. 28 O Nir inele čhavo e Melhisoro. O Melhi inele čhavo e Adisoro. O Adi inele čhavo e Kosamesoro. O Kosam inele čhavo e Elmadasmesoro. O Elmadam inele čhavo e Iresoro. 29 O Ir inele čhavo e Isusesoro. O Isus inele čhavo e Eliezeresoro. O Eliezer inele čhavo e Jorimesoro. O Jorim inele čhavo e Matatesoro. O Matat inele čhavo e Levijesoro. 30 O Levije inele čhavo e Simeonesoro. O Simeon inele čhavo e Judasoro. O Juda inele čhavo e Josifesoro. O Josif inele čhavo e Jonamesoro. O Jonam inele čhavo e Eliakimesoro. 31 O Eliakim inele čhavo e Melejasoro. O Meleja inele čhavo e Menasoro. O Mena inele čhavo e Matatasoro. O Matata inele čhavo e Natanesoro. O Natan inele čhavo e Davidesoro. 32 O David inele čhavo e Jesejesoro. O Jesej inele čhavo e Jovidesoro. O Jovid inele čhavo e Voozesoro.

O Vooz inele čhavo e Salmonesoro. O Salmon inele čhavo e Naasonesoro. 33 O Naason inele čhavo e Aminadavesoro. O Aminadav inele čhavo e Adminesoro. O Admin inele čhavo e Arnisoro. O Arni inele čhavo e Esromesoro. O Esrom inele čhavo e Faresesoro. O Fares inele čhavo e Judasoro. 34 O Juda inele čhavo e Jakovesoro. O Jakov inele čhavo i Isaakesoro. O Isaak inele čhavo e Avraamesoro. O Avraam inele čhavo e Tarasoro. O Tara inele čhavo e Nahoresoro. 35 O Nahor inele čhavo e Seruhesoro. O Seruh inele čhavo e Ragavesoro. O Ragav inele čhavo e Falekesoro. O Falek inele čhavo e Everesoro. O Ever inele čhavo e Salasoro. 36 O Sala inele čhavo e Kainamesoro. O Kainam inele čhavo e Arfaksadesoro. O Arfaksad inele čhavo e Simesoro. O Sim inele čhavo e Nojesoro. O Noje inele čhavo e Lamehesoro. 37 O Lameh inele čhavo e Matusalasoro. O Matusala inele čhavo e Enohesoro. O Enoh inele čhavo e Jaretesoro. O Jaret inele čhavo e Malaleilesoro. O Malaleil inele čhavo e Kainamesoro. 38 O Kainam inele čhavo e Enosesoro. O Enos inele čhavo e Sitesoro. O Sit inele čhavo e Adamesoro. O Adam inele čhavo e Devlesoro.

4 A o Isus, pherdo e Svetone Duhova, irindā pe tari len Jordan; i oto Duhu inele legardo ki pustinja, 2 kaj inele saranda dive iskušime e bengestar. I na halja ništa adala dive, a kad nakhle adala dive, tegani bokhalilo. 3 I o beng phēđa lese: “Te injan o Čhavo e Devlesoro, vaćer akale barese te ovel maro.” 4 A o Isus phēđa lese: “Pisimei ano Svetu lili: ‘O manuš naka živini samo oto maro.’” 5 I o beng legarda le ko učo than hem otojekhvar mothovđa lese sa o carstvija e phuvjakere, 6 i phēđa lese: “Tuće ka dav sa akava zoralipe hem i slava olengiri adalese soi maje dindi, i dava la kase me mangava. 7 Adalese, te peljan ko kocjia angla mande, sa ka ovel klo.” 8 I o Isus phēđa lese: “Pisimei ano Svetu lili: ‘Per ko kocjia samo anglo Gospod, to Devel, hem samo ole kande!’” 9 I o beng anda le ko Jerusalim hem čhivđa le upro naj učo than e Hramesoro hem phēđa lese: “Te injan o Čhavo e Devlesoro, frde tut akatar tele! 10 Adalese soi pisime: ‘Ka naredini ple anđelende te arakhen tut, 11 te akharen tut ko vasta te na khuve tut preja ko bar.’” 12 O Isus phēđa lese: “Hem akavai phendo ano Svetu lili: ‘Ma kušin e Gospode, te Devle.’” 13 I kad završinda dijekh kušnja, o beng cidindā pe olestar di nesavi aver prilika. 14 I o Isus irindā pe ki regija Galileja ano zoralipe e Duhosoro, i šundilo o glaso olestar ko sa o krajo. 15 I sikavđa e manušen olende ano sinagoge hem inele pohvalime sarijendar. 16 I o Isus alo ki diz Nazaret kote barilo hem, palo plo adeti ko savato, derdindā ki sinagoga.

Uštino te čitini, 17 a ine lese dindo o lil e prorokosoro e Isaijasoro. Ov phravđa o lil hem arakhlja o than kaj inele pisime: 18 "O Duhoi e Gospodesoro upra mande, adalese so pomazinda man te vaćerav o šukar lafi e čororende. Bičhaldia man te proglasinav e phandlende da ka oven oslobodime, e kororende da ka irini pe lende o dikhiba, e mučimende da ka oven slobodna, 19 te proglasinav o adžičerdo berš oti e Gospodesiri milost." 20 Tegani phandlja o lil, irindia le e slugaste, i beštino te sikaj. I sare ani sinagoga dikhle ano leste. 21 A o Isus lelja te vaćeri lende: "Avdive pherdile akala lafija save šundēn tumare kanencar." 22 I sare šukar vaćerde olestar hem inele zadijvime oto šukar lafija save iklije lesere mujestar, i vaćerde: "Nane li ov e Josifesoro čhavo?" 23 A ov phenda lende: "Čače ka vaćeren maje akaja poslovica: 'Doktore, sasljar korkore tut!' So šundam so ulo ano Kafarnaum, čer hem akate, ano to than kaj barijan." 24 I phenda: "Čače, vaćerava tumendje, nijekh proroko nane prihvativme ano plo than kaj barilo. 25 I čače, vaćerava tumendje, inele but udovice ano Izrael e Ilijase ano vreme, kad na pelo bršin trin berš hem šov masek i ulo baro bokhalipe ki sa i phuv. 26 I nijekhaće olendar na inele bičhaldo o Ilija sem e udovicaće ki e abandijengiri diz Sarepta uzalo Sidon. 27 I inele but gubavci ano Izrael ano vreme e prorokosoro e Jelisejesoro, i nijekh olendar na inele sasljardo, sem o Neman o Sirjco." 28 I sare ani sinagoga pherdile holi kad šunde adava. 29 I uštine hem ispuđinde le tari diz, i legarde le upre ko brego upro savo lengiri diz inele vazdime te šaj frden te odupral. 30 Ali o Isus nakhino maškar olende hem dželo. 31 I o Isus huljilo ani e galilejakiri diz Kafarnaum, i sikavđa e manušen ko savato. 32 I on inele zadijvime lesere sikavbnaja adalese so lesoro vaćeriba inele ano autoritet. 33 A adari, ani sinagoga, inele manuš opsednutime e demonesere bišukare duhoja hem oto sa o glaso vičinda: 34 "Oh, so mangeja amendar, Isuse Nazarećanine? Aljan li te uništine amen? Džanav ko tu injan: o Sveco e Devlesoro." 35 Tegani o Isus ukorinda le: "Phand to muj hem iklijov olestar!" I o demoni frdinđa le ki phuv anglo sarijende, iklilo olestar hem ni hari na dukhavđa le. 36 I sare but začudinde pe hem vaćerde jekh avereja ađahar: "Savo li vaćeriba adava da ano autoritet hem ano zoralipe naredini e bišukare duhende te iklijon hem on ikljona?" 37 I o glaso e Isusestar šundilo ko sa o pašutne thana. 38 O Isus iklilo tari sinagoga hem dželo ko čher e Simonesoro. E Simonesere sasuja inele bari jag. I on zamolinde le te sasljari la. 39 I o Isus terdino uzalo late, naredinda e jagaće hem oj muklja la. I odmah uštini hem lelja te poslužini len. 40 Kad o kham huljilo, sarijen kolen inele namborme manuša oto

razna nambormipa, ande len koro Isus. A ov upra dijekheste olendar čhivđa ple vasta hem sasljarda len. 41 A butendar da iklile o demonja vičindoj hem vaćerindo: "Tu injan o Čhavo e Devlesoro!" O Isus pretiđa len hem na muklja lende te vaćeren adalese so džande dai ov o Hrist. 42 Kad dislilo, o Isus iklilo tari diz hem dželo ko jekh čučo than. I but džene rodinde le. Ale di leste hem na mukena le ine te džalfse olendar. 43 A ov phenda lende: "I ko avera dizja valjani te vaćerav o šukar lafi oto carstvo e Devlesoro adalese so zako adava injum bičhaldo." 44 I o Isus nastavindja te propovedini ano e judejakere sinagoge.

5 A jekhvar but džene gurinde pe uzalo Isus te šunen o lafi e Devlesoro, a ov terdino uzalo e Galilejakoro jezero. 2 I dikhla duj čamcija uzalo jezero savendar iklile o manuša kola dolena mačhen adalese so thovena ine pumare mreže. 3 I đerđindja ano jekh čamco, kova inele e Simonesoro, i zamolinda le te cidel pe hari e phuvjatar, i bešindoj ano čamco, sikavđa e narodo. 4 A kad završinda o vaćeriba, phenda e Simonese: "Dža e čamcoja ko hor hem frden tumare mreže te šaj dolen mačhen." 5 A o Simon phenda: "Gospodarona, sa i rat trudindam amen i ništa na dolindam, ali te tu pheneja, ka frdav o mreže." 6 I kad čerde adava, dolinde sa edobor mačhen i lengere mreže lelje te pharavđon. 7 I vastencar mothovde pumare amalendje, kola inele ko aver čamco, te aven te pomožinen lende. I on ale hem pherde soduj čamcija edobor da lelje te pherđon pani. 8 A kad dikhla adava o Simon o Petar, pelo ko kočija anglo Isus vaćerindo: "Dža mandar, Gospode, me injum grešno manuš!" 9 Adalese so i dar prelejla ole hem sarijen kola inele oleja zbog o baro doliba e mačhengoro. 10 Ađahar da i dar dolinda e Jakove hem e Jovane, e Zevedejesere čhaven, kola inele e Simonesere amala. I o Isus phenda e Simonese: "Ma dara! Od akana manušen ka dole." 11 I kad ikalde o čamcija upri phuv, ačhavde sa hem džeze palo leste. 12 I jekhvar o Isus inele ki nesavi diz, i nekotar anglo leste iklilo manuš pherdo gubaja. So dikhla e Isuse, pelo anglo leste mujeja di phuv hem molindja le vaćerindo: "Gospode, te mangeja, šaj te sasljare man!" 13 I o Isus pružindja plo vas, dolinda le hem phenda: "Mangava, ov sasljardo!" I otojekhvar i guba cicindja pe olestar. 14 Tegani naredindja lese: "Ma vaćer nikase akalestar, nego dža mothov tut e sveštenikose hem de žrtva zako to očistiba, sar so naredindja o Mojsije, zako svedočanstvo olende." 15 A o glaso e Isusestar šundola ine sa po dur, i but džene čedena pe ine te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. 16 A ov cidelia pe ine ko čuče thana hem molini pe. 17 I jekh dive o Isus sikavđa

ano jekh čher, a o fariseja hem o učitelja e Zakonestar, kola ale oto sa e galilejakere hem judejakere gava hem oto Jerusalim, beštine adatthe. A o zoralipe e Gospodesoro inele upro Isus te sasljari. 18 I nesave manuša ande upri nosiljka jekhe manuše kova našti ine te phirel ni te mrdini. Mangle te anen le andre hem te čhiven le anglo Isus. 19 I adalese so taro narodo našti ine te arakhen kotar te anen le andre, uklinde upro čher, čerde rupa ko tavani hem adathar mukle le sa e nosiljkaja ko maškar anglo Isus. 20 I kad o Isus dikhija lengiri vera, phenda: "Manušeja, oprostimej če te grehija!" 21 I o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pučle pe ana pumende: "Kovai akava so hulini? Ko šaj te oprostini o grehija sem o jekh Devel?" 22 A o Isus džandža lengere mislijia, i phenda lende: "Sose adahar mislinena? 23 Soi po lokhe te phenel pe: 'Oprostimej če te grehija' ili te phenel pe: 'Ušti hem phir'?" 24 Ka dokažinav tumende da man, e Čhave e manušesere, isi pravo ki phuv te oprostinvan o grehija." Tegani phenda e manuše kova našti ine te phirel: "Tuće vaćerava! Ušti, le ti nosiljka hem dža čhere!" 25 I o manuš odmah uštino anglo lende, lelja i nosiljka hem dželo čhere slavindoj e Devle. 26 I sare začudinde pe, hvalinde e Devle, pherdile dar hem vaćerde: "Avdive dikhlijam bare čudesija!" 27 I palo adava, o Isus iklilo adathar hem dikhija e cariniko palo anav Levije sar bešela ko than kotar čedela pe o porez, i phenda lese: "Phir pala mande!" 28 I ov uštino, ačhavda sa hem dželo palo leste. 29 I o Levije spremindala lese baro hajba pese ano čher, hem adari inele but carinici hem avera kola beštine olencar uzalo astali. 30 Tegani o fariseja hem lengere učitelja e Zakonestar lelje te buninen pe vaćerindoj e Isusesere učenikonende: "Sose tumen hana hem pijena e carinikonencar hem avere grešnikonencar?" 31 I o Isus phenda lende: "E sastende na valjani doktori, nego e nambormende. 32 Me na aljum te vičinav ko pokajiba e pravednikonen, nego e grešnikonen." 33 A on phende lese: "E Jovanisere e Krstiteljesere učenici but postinena hem molinena, adahar hem e farisejengere učenici, a te učenici hana hem pijena." 34 A o Isus phenda lende: "Sar šaj te terinen e mladoženjasere amalen te postinen kadi olencar o mladoženja? 35 Ali ka aven o dive kad o manuša ka len lendar e mladoženja. Tegani, ko adala dive, ka postinen." 36 I vaćerda lende akaja uporedba: "Niko na sivelva o kotor e neve fostanestar ko purano fostani sar te pherel i rupa; adalese so hem o nevo ka pharavđol, a ko purano naka avel o kotor e nevestar. 37 I niko na čhorela i nevi molano purane morčha. Te čerda pe adahar, kad i nevi mol ka zrelni, ka pharaj o morčha hem ka čhorđol, a o morčha ka oven uništimo. 38 Nego, i nevi mol valjani te čhorel pe ano

neve morčha. 39 I nijekh, kova pilja i purani mol, na mangela i nevi, adalese so vaćeri: "dovoljnoi i purani".

6 Ko jekh savato o Isus nakhino maškarlo njive. A lesere učenici čedinde e divesoro klaso, morde le vastencar hem hale. 2 Tegani nesave fariseja phende: "Sose čerena adava so palo Zakoni na tromal pe ko savato?" 3 O Isus phenda lende: "Na čitinden li ano Sveti lil adava so čerda o David kad bokhalile ov hem okola so inele oleja? 4 Đerdinda ano čher e Devlesoro, lelja hem halja o posvetime maro, savo nikase na inele muklo te han sem e sveštenikonende, hem čak dinda le okolende so inele oleja te han." 5 I phenda lende: "Me, o Čhavo e manušesoro, injum gospodari e savatesoro." 6 Ko aver savato, o Isus đerdindia ki sinagoga hem sikavda. I adari inele jekh manuš kasoro desno vas inele šuko. 7 Tegani o učitelja e Zakonestar hem o fariseja posmatrinena le ine te dikhen na li ko savato ka sasljari, sar te šaj tužinen le. 8 A ov džandža lengere mislijia hem phenda e manušese kas inele šuko vas: "Ušti hem terđov ko maškar!" I ov uštino hem terđino. 9 A o Isus phenda lende: "Te pučav tumen: so tromal pe te čerel pe ko savato: šukaripe ili bišukaripe? Te spasini pe o dživđipe ili te uništini pe?" 10 I dikhindoj ano sarijende, phenda lese: "Pružin to vas!" I ov čerda adahar hem lesoro vas ulo sasto. 11 A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar pherdile bari holi hem vaćerde maškara pumende so šaj te čeren e Isusesese. 12 Adala dive, o Isus dželo ki gora te molini pe. I nakhavda sa i rat ani molitva e Devlese. 13 Kad dislilo, vičindā kora peste ple učenikon hem birinda olendar dešu dujen, kolen vičindā apostolja: 14 e Simone kole vičindā Petar, hem lesere phrale e Andreja, e Jakove hem e Jovane, e Filipe hem e Vartolomeje, 15 e Mateje hem e Toma, e Jakove e Alfejesere čhave hem e Simone kovai vičime Zilot, 16 e Juda e Jakovesere čhave, hem e Juda e Iskariote, kova ulo izdajniko. 17 I o Isus hujindjo olencar, terđino ko ravno than. A adari inele sa edobor lesere učenici hem but narodo taro but thana e judejakere, di hem tari diz Jerusalim, hem taro e tiresere hem e sidonesere pašutne thana savei uzalo more. 18 Ale te šunen le hem te oven sasljarde oto pumare nambormipa. A saslide hem okola kolen mučinde o bišukar duhija. 19 I sa o manuša rodinde te pipinen le adalese so baro zoralipe ikljola ine olestar hem sasljari sarijen. 20 I o Isus dikhija ano ple učenici, i lelja te vaćeri: "Bahtale injen tumen o čorore, adalese soi o carstvo e Devlesoro tumar! 21 Bahtale okola kolai akana bokhale, adalese so o Devel ka čaljari tumen! Bahtale okola kola akana rovena, adalese so ka asan! 22 Bahtale injen kad o manuša mrzinena tumen,

kad odbacina tumen, uvredinena tumen hem lađarena tumen da injen bišukar adalese so verujinena ana mande, ano Čavo e manušesoro! 23 Tegani radujinen tumen hem ripinen oto bahtalipe, adalese so adžičeri tumen bari nagrada ko nebo! Adalese so, adžahar čerena ine hem lengere pradada e prorokonencar. 24 Ali jao tumende e barvalende, adalese so već leljen tumari uteha! 25 Jao tumende kola akana injen čaljarde, adalese so ka oven bokhale! Jao tumende kola akana asana, adalese so ka tugujinen hem ka roven! 26 Jao tumende kad sa o manuša vačerena šukar tumendar, adalese so adžahar vačerena ine hem lengere pradada e hovavne prorokonendar." 27 "A vačerava tumende so šunena: Mangen tumare neprijateljen! Čeren šukaripe okolende so mrzinena tumen! 28 Blagoslovinen okolen so dena tumen armanja! Molinen tumen okolende so čerena tumende bišukaripe! 29 Okolese kova khuvela tut ki čham, irin hem aver čham. Okolese kova lela to ogptači, ma zabranin te lel tatar hem o gad. 30 De đijekhese kova rodelata tatar nešto, hem te neko lela okova soi klo, ma rode adava palal. 31 I sar so mangena avera te čeren tumende, adžahar čeren tumen olende. 32 Te mangena samo okolen kola tumen mangena, savi pohvala šaj te dobinen? Adalese so hem o grešnici mangena okolen kola olen mangena. 33 Adžahar da, te čerden šukaripe okolende kola tumende čerena šukaripe, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici čerena adžahar. 34 Te dinden ko zajam pare okolende kastar adžičerena te irinen tumende, savi pohvala šaj te dobinen? Hem o grešnici dena ko zajam jekh averese te šaj irini pe lendje edobor. 35 Nego, mangen tumare neprijateljen, čeren lendje šukaripe hem den ko zajam bizo nisavo adžičeriba te irini pe tumende adava! I o Devel ka del tumen bari nagrada. I ka oven čhave e Najbarsere, adalese soi ov šukar hem premalo nezahvalna hem premalo bišukar. 36 Oven milosrdna sar soi milosrdno tumaro Dad kovai ano nebo!" 37 "Ma sudinen hem čače naka sudini pe tumende! I ma osudinen hem čače naka oven osudime! Oprostinen hem ka oprostini pe tumende! 38 Den hem ka del pe tumende: mera šukar, pritiskime, tresime hem prepherdi ka čhivel pe tumende ki angali. Adalese so, sava meraja merinena, esavkaja ka merini pe tumende." 39 I vačerda lendje akaja uporedba: "Šaj li o kororo te legari e korore? Na li soduj ka peren ki rupa? 40 Nane o učeniko upreder o učitelj. I đijekh kovai sikavdo sa, ka ovel samo sar plo učitelj. 41 A sose dikheja i trunka ani jakh te phralesiri, a i greda ani ti jakh na primetineja? 42 Sar šaj te phene te phralesete: 'Phrala, aš te ikalavtar i trunka oti jakh', a korkoro na dikheja i greda ani ti jakh? Dujemujengereja, najangle ikal i greda te jakhatar, i

tegani šukar ka dikhe te ikale i trunka te phralesere jakhatar." 43 "Nijekh šukar kaš na dela bišukar plod, sar so njekh bišukar kaš na dela šukar plod. 44 Adalese so đijekh kaš pendžari pe palo lesoro plod. Sar so džanen, o smokve na čedena pe oto kare ni o drakha na čedena pe oti kupina. 45 E šukare manuše isi šukaripe ano vilo, i adžahar, ple vilestar ikali šukaripe, a o bišukar manuš ple vilestar ikali bišukaripe. Adalese so e manušesoro muj vačeri adava sojai lesoro vilo pherdo." 46 "Sose vičinena man: 'Gospode, Gospode!', a na čerena okova so vačerava? 47 Đijekh kova avela mande hem šunela mle lafija hem čerela len, ka mothovav tumende upra kastei: 48 Ovi upro manuš kova čerindoj plo čher handlja hem čerđa hor, čerđa o temelji upro bar hem vazdindja o čher. I kad ale o panja, i len khuvđa ko adava čher, ali našti ine te potresini le adalese soi čerđo šukar. 49 A okova kova šunđa mle lafija, a na čerđa len, ovi upro manuš kova čerđa plo čher ki phuv bizo temelji, ko savo khuvđa i len hem otojekhvar peravđa le, i oto čher uli bari ruševina."

7 A kad o Isus završinda plo vačeriba anglo narodo, đerdindja ki diz Kafarnaum. 2 A jekhe rimljanengere kapetane, kova inele upreder šel vojnici, ine sluga kova inele namborme, anglo meriba, a ceninda le. 3 I kad o kapetani šunđa e Isusese, bičhalđa koro leste nesave jevrevjengere starešinen te pučen le te šaj avel te sasljari lesere sluga. 4 A kad ale koro Isus, šukar zamolinde le vačerindoj: "Ov zaslužini te čere lese adava, 5 adalese so mangela amare narodo, a čerđa amendje hem sinagoga." 6 I o Isus dželo olencar. A kad inele paše uzalo čher, o kapetani bičhalđa lese ple amalen vačerindoj: "Gospode, ma mučin tut, adalese so na injum dostojo te đerdine maje ko čher. 7 Adalese na dikhljum man dostojo te avav di tute. Nego samo naredin hem mlo sluga ka ovel sasto. 8 Adalese so hem me injum manuš talo autoritet, hem isi man vojnici teleder mande. I jekhese vačerava: 'Dža!', i ov džala. A averese vačerava: 'Ava!', i ov avela. A mle slugase vačerava: 'Čer adava!', i ov čerela." 9 A kad o Isus šunđa adava olestar, iznenadindja pe, irinda pe nakoro narodo kova džala ine palo leste hem phenda: "Vačerava tumende, na arakhlijum nijkhe ano Izrael te ovel le esavki vera." 10 I kad okola kola inele bičhalde irinde pe čhere, arakhle e sluga saste. 11 Na but palo adava, o Isus dželo ki diz savi vičini pe Nain. Oleja džeze lesere učenici hem but narodo. 12 A kad alo paše uzalo udar e dizjakoro, reslja e dizutnen sar legarena e mule čhave, kova inele jekhoro pe dajaće koja inele udovica. But dizutne džana ine e dajaja te parunen e čhave. 13 I kad dikhlja la o Gospod, pelo lese žal olaće hem phenda laće: "Ma rov!" 14 I alo

paše hem dolinda pe upro nosilja, i tegani okola so akharde terdine. A o Isus phenda: "Terneja, tuće vačerava, ušti!" 15 I o mulo beštino hem lelja te vačeri, i o Isus dindja le lesere dajaće. 16 Tegani sare darandile hem slavinde e Devle vačerindoj: "Baro proroko iklilo maškar amende!" hem: "O Devel alo te pomožini ple narodose!" 17 I adava šundilo ki sa i phuv e jevregjiri hem ko sa o pašutne thana. 18 I sa adava e Jovanese e Krstiteljese vačerde lesere učenici. Tegani o Jovan vičinda kora peste nesave dujen ple učenikonendar 19 hem bičhalda len koro Gospod Isus vačerindoj: "Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžićera avere?" 20 I adala manuša ale koro Isus hem phende: "O Jovan o Krstitelj bičhalda amen kora tute vačerindoj: 'Tu li injan adava kova valjani te avel ili te adžićera avere?'" 21 Baš tegani o Isus sasljarda buten oto nambormipa, oto pharipa hem oto bišukar duhija, hem bute kororenđe dindja dikhiba. 22 Tegani o Isus phenda e Jovanese učenikonende: "Džan hem vačeren e Jovanese so dikhlijem hem so šundjen: o korore dikhena, o bange phirena, o gubavci čistinena pe, o kašuke šunena, o mule uštena, e cororenđe vačeri pe o Šukar lafi. 23 I bahtaloi okova kova na našali pli vera ana mande." 24 Kad e Jovanese manuša džeče, o Isus lelja te vačeri e narodose e Jovanestar: "So ikliljen ki pustinja te dikhen? I trska sava phudela i barval? 25 Ili so ikliljen te dikhen? E manuše ano barvale šeja urjavde? Na! Okola ano skupa šeja hem so živinena ano luksuz, eče tane ano palate. 26 Ili so ikliljen te dikhen? E proroko? Oja, vačerava tumende, ovi po više oto proroko! 27 Ovi okova kastar pisime ano Svetu lili: 'Ače, bičhalava mle glasniko angla tute, kova ka pripremini će o drom.' 28 Vačerava tumende: maškar okolende kolai bijande e đuvljendar njekh nane po baro e Jovanestar, a o najtikoro e Devlese ano carstvo po baroi olestar." 29 I sa o manuša hem o carinici kola šunde adava, pendžarde dai e Devlesoro sikaviba čačikano, adaleja so krstinde pe e Jovanese krstibnaja. 30 A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar odbacinde o plan e Devlesoro pumende. Oni adala so na mangle o Jovan te krstini len. 31 O Isus phenda: "Kasar akana te uporedinav e manušen ot iaka generacija? Kasei slična? 32 Sličnai e čhavorenđe kola bešena ko trg hem vačerena jekh averese: 'Bašaldam tumende veselo, a na čhelden! Đilabđam tužno, a na runđen!' 33 Adahar, kad alo o Jovan o Krstitelj, ni halja maro ni pilja mol, a phenena: 'O demoni ano leste!' 34 A kad aljum me, o Čhavo e manušesoro, hava hem pijava, a phenena: 'Eče manuš halano hem mato, amal e carinikonengoro hem e avere grešnikonegoro!' 35 Ali i mudrost e Devlesiri dokažini pe sa lakre čhavendar." 36 Nesavo farisej palo anav Simon

vičinda e Isuse te avel te hal koro leste. Ov đerdindja e farisejese ko čher hem čhivđa pe uzalo astali. 37 I eče, adari ali i đuvli kolaće džanda pe dai grešnica ani diz, adalese so šunda da o Isus inele uzalo astali e farisejese ko čher, i anda miris ko čaro savo inele čerdo oto šužo bar. 38 I terdindoj palo lesere pre, rundja hem lelja te sampačeri lesere pre ple asvencar hem koslja len ple balencar. I tegani čumudindja lesere pre hem makhija len miriseja. 39 Kad adava dikhija o farisej kova vičinda le, phenda ana peste: "Tei akava manuš proroko, ka džanel ine koi hem savi akaja đuvli koja pipini le – dai grešnica." 40 A o Isus phenda lese: "Simone, isi man nešto te vačerav će." A ov phenda: "Učitelju, vačer!" 41 I o Isus phenda: "Duj džene inele dužnici nesave manuše se kova dela pare ko zajam. Jekh dugujini lese panšel e rimilanengere denarija, a o dujto pinda. 42 Adalese so na ine len te irinen, ov oprostinda o dugo sodujende. Kova, onda, olendar više ka mangel le?" 43 O Simon phenda: "Mislinava da okova kase oprostinda više." Tegani ov phenda lese: "Oja, šukar phendan." 44 Irinda pe nakori đuvli, i phenda e Simonese: "Dikheja li akala đuvlja? Đerdindum tuće ko čher, pani mle prenđe na andan, a oj sampačerda mle pre ple asvencar hem koslja len ple balencar. 45 Na pozdravindan man čumudipnaja, a oj, sar đerdindum na ačhavđa te čumudini mle pre. 46 Na makhlijan mlo šero uljea, a oj makhija mle pre miriseja. 47 Adalese phenava će: But mangipe mothovđa, adalese soi laće oprostime but grehija. A hari mangipe mothoj okova kolesei oprostime hari grehija." 48 A olaće phenda: "Oprostime će te grehija." 49 A o manuša kola inele uzalo astali lelje ana peste te vačeren: "Kovai akava so šaj hem o grehija te oprostini?" 50 Tegani o Isus phenda e đuvljače: "Ti vera spasında tut! Dža ano mir!"

8 Palo adava, o Isus lelja te đžal ko dizja hem ko gava vačerindoj o Šukar lafi oto carstvo e Devlesoro. Oleja džeče hem o dešu duj apostolja 2 hem nesave đuvlja kola inele sasljarde oto bišukar duhija hem oto nambormipa: i Marija vičimi Magdalena, kolatar ikalda efta demonen, 3 i Jovana, i romni i Irodesere upravnikosiri e Huzesiri, i Suzana hem but avera. Adala đuvlja pumare parenčar kandle e Isuse hem lesere učenikonen. 4 Kad čedindja pe uzalo Isus baro narodo taro but dizja, ov vačerđa lende jekh priča: 5 "Iklilo o sejači te sejini. I sar frdela ine o seme, nesave zrnja pele ko drom, inele gazime hem o čiriklja sa hale len. 6 Nesave pele ko than kote inele hari phuv upro bara, i kad barile, šućile adalese so na ine len pani. 7 I nesave pele maškaroo kare, o kare barile olencar hem tasavde len. 8 I nesave pele ki šukar phuv, barile hem ande bijandipe šel puti više." Kad vačerđa

adava, vičinda: "Kas isi kana, nek šunel!" 9 Tegani lesere učenici puče le so mangija te vačeri adala pričaja. 10 A ov phendā: "Tumenđei dindo te džanen o tajne oto carstvo e Devlesoro, a averende vačerava ano priče, sar te šaj: 'anglo jačha te na dikhen hem anglo kana te na haljoven.' 11 A akava i priča vačeri: O semei o lafi e Devlesoro. 12 Nesavei manuša sar o drom ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, avela o beng hem lela le lengere vilendar, sar te na poverujinen hem te na oven spasime. 13 A nesavei sar o than e barencar ko savo pele o zrnja. Kad šunena o Lafi, odmah lena le radosno, ali nane len koreno. On nesavo vreme verujinena, ali kad avela o iskušenje otperena. 14 A nesavei sar o than maškarokare ko savo pele o zrnja. Adalai okola kola šunena o Lafi, ali živinena ano brige, ano barvalipe hem ano zadovoljstvija e dživdipnasere, i ovena tasavde hem na anena šukar plod. 15 A nesavei sar i šukar phuv ki savi sejime o zrnja. Adalai okola kola e šukare hem e bimelale vileja šunena o Lafi hem ičerenia le sa džkote na anena Šukar plod." 16 "Niko na tharelja i svetiljka te učhari la čareja ili te čhivel la talo than e pašlojbnasoro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te šaj dikhen o svetlost okola kola džerdinena. 17 Adalese so, sa soi garavdo ka dičhol; sa soi čorale ka šundol. 18 Adalese pazinen sar šunena. Adalese so, kas isi, ka del pe lese pana, a kas nane, ka lel pe lestar hem adava so mislini da isi le." 19 A e Isusesiri daj hem lesere phralja avena ine nakoro leste, ali oto but narodo našti ine te aven di oleste. 20 A neko phendā lese: "Ti daj hem te phralja terđona avri hem mangena te dikhen tut." 21 A o Isus phendā: "Akalai mli daj hem mle phralja – kola šunena hem čerena o lafi e Devlesoro." 22 I jekh dive o Isus phendā ple učenikonende: "Te nakha ki aver strana oto jezero!" I džerdinde ano čamco hem podinde. 23 A sar plovinena ine, o Isus zasuća. I muklja pe jekh zoralibarval upro jezero. O čamco lelja te pherđol pani i arakhle pe ani opasnost. 24 I o učenici ale uzalo Isus hem džangavde te vačerindojo: "Gospodarona, Gospodarona, meraja!" I o Isus uštino, naredindā e barvaljaće hem e talasende te ačhon, i ačhile hem ulo mir. 25 Tegani pučlja e učenikonen: "Kaj tumari vera?" A on darandile hem začudime puče jekh avere: "Kova šaj te ovel akava so naredini e barvaljenđe hem e panjese, a on šunena le?" 26 I resle ko krajo e gerasakoro savoi prekalo e Galilejakoro jezero. 27 A kad o Isus iklili ko phuv, reslja le nesavo manuš tari diz kova inele opsednutime demonencar. Sa edobor vreme inele nango hem na beštino ano čher, nego maškarogrobija. 28 I kad dikhija e Isuse, vrištindā, pelo anglo leste hem vičindā oto sa o glaso: "So mangeja mandar, Isuse, Čhaveja e Najbare

Devlesereja? Molinava tut, ma mučin man!" 29 (Adalese so o Isus već naredindā e melale duhose te ikljol adale manušestiar. Angleder, di hem kad o stražarija pazinena le ine hem phandena le ko lancija hem ko okovija, o manuš phagela len ine hem o demoni legari le ine ko čuče thana.) 30 A o Isus pučlja le: "Sar to anav?" I ov phendā: "Legija", adalese so but demonja džerdinde ano leste. 31 I zorale molinde le te na naredini lende te džan ki Beskraino rupa. (Abyssos g12) 32 A adari ko brego inele krdo oto bale save hana ine, i o demonja molinde e Isuse te mukel lende te džerdinenano bale. I ov muklja lende. 33 Tegani o demonja iklidoj e manušestiar, džerdindeano bale. I o bale prastandile taro brego ano jezero hem taslije. 34 I kad okola so arakhena ine e balen dikhle so ulo, našle hem vačerde adalestar e manušende ani diz hem ano gava. 35 Tegani o manuša ale te dikhen so ulo. Ale koro Isus hem arakhle e manuše, kolestar iklile o demonja, sar urjavdo hem saste godaja bešela uzalo e Isusesere pre, i darandile. 36 A okola so dikhle adava so ulo, vačerde averende sar o Isus sasljarda e opsednutime manuše. 37 I sa o narodo oto krajo e gerasakoro zamolinde e Isuse te džal olendar adalese so uklinđa len bari dar. Tegani o Isus džerdindeano čamco te irini pe palal. 38 A o manuš, kolestar o Isus ikalda e demonen, molinđa e Isuse te džal oleja, ali o Isus bičhalda le vačerindojo: 39 "Irin tut te čhereste hem vačer sa so čerđa će o Devel." I o manuš dželo maškaris i diz hem vačerđa so čerđa lese o Isus. 40 A kad o Isus irindā pe ki aver strana oto jezero, but manuša inele radosna so dikhe le so avela, adalese so sare adžičerenia le ine. 41 I dikh, alo o manuš palo anav Jair, kova inele vođa ani sinagoga. I perindojo anglo pre e Isusesere, phendā: "Molinava tut, ava maje ano čher." 42 Adalese so e Jairesiri jekhori čhaj, kola ine dešu duj berš, inele anglo meriba. I sar o Isus džala ine palo Jair, o narodo gurini pe ano leste. 43 A maškaronarodo inele jekh đuvli kolatar dešu duj berš thavdindā rat. Oj sa plo barvalipe dindā ko doktorija, ali nijekh našti ine te sasljari la. 44 Nakhini oto palal e Isusese hem dolindā pe upro lesere fostanesoro krajo hem otojekhvar ačhilo te thavdel latar o rat. 45 I o Isus pučlja: "Ko dolindā pe upra mande?" A kad džekh olendar phende: "Na injum me", o Petar phendā: "Gospodarona, sar te džana kad but džene čedinde pe hem gurinenape uzala tute." 46 A o Isus phendā: "Neko namerno dolindā pe upra mande. Osetindūm sar ikljola mandar o zoralipe." 47 A i đuvli dikhlija so našti te garaj pe, tresindoj oti dar ali hem peli mujeja di phuv anglo leste hem vačerđa anglo sa o manuša sose dolindā pe upro leste hem sar otojekhvar inele sasljardi. 48 A o Isus phendā lače: "Mli čhaj, ti vera sasljarda tut. Dža ano

mir!" 49 Sar o Isus pana vaćeri ine adava, nesavo manuš taro čher e Jairesoro, e sinagogakere vođasoro, alo hem phenda: "Jaire, ti čhaj muli. Ma više mučin e učitelje." 50 A o Isus šunda adava hem phenda e Jairese: "Ma dara! Samo verujin hem oj ka ovel sasljardi!" 51 I kad reslo ko čher, o Isus na muklja nikase te derdini oleja, sem e Petrese, e Jovanese, e Jakovese hem e čhajorjakere dadese hem e dajaće. 52 A sare, kola već inele ano čher, runde hem tugujinde palo late. A o Isus phenda: "Ma roven! Adalese so oj na muli, nego sovela." 53 I on asandile lese adalese so džande so muli. 54 A o Isus dželo hem dolinda la oto vas hem vičinda: "Čhajorije, ušti!" 55 I lakoro duho irindja pe ano late, i otojekhvar uštini, a o Isus naredindja te den la nešto te hal. 56 I lakoro dad hem lakiri daj inele but začudime, a o Isus naredindja lende te na vaćeren nikase so ulo.

9 A o Isus vičinda e dešu duje apostolen hem dindja len zoralipe hem autoritet upro sa o demonja hem te sasljaren o nambormipa. 2 I bičhalda len te propovedinen oto carstvo e Devlesoro hem te sasljaren e nambormen. 3 I phenda lende: "Ma legaren tumencar ništa ko drom: ni štapi, ni torba dromese, ni maro, ni pare, hem te na ovel tumen aver gad. 4 Sa djkote ačhovena ki nesavi diz, i djkote na džana adathar, bešen ano jekh čher. 5 Te na priminde tumen nesave dizutne, ikloven tari adaja diz hem tresinen i prašina tumare prendar sar znako zako zoralo odbiba." 6 I on džeze taro gav ko gav, vaćerindo o Šukar lafi hem sasljarindo e nambormen ko sa o thana. 7 A o Irod, o vladari e Galilejakoro, šunda sa so ulo i inele zbumine adalese so nesave vaćerde da o Jovan o Krstitelj uštino taro mule. 8 A avera vaćerde da o proroko o Iliju mothovđa pe ki phuv, a nesave avera vaćerde da taro mule uštino nesavo proroko taro purano vreme. 9 A o Irod phenda: "Me čhindum e Jovanesoro šero. A kovai onda akava kastar sa adava šunava?" I manglia te dikhel e Isuse. 10 I kad o apostolja irinde pe koro Isus, vaćerde lese sa so čerde. I o Isus legarda len peja hem cidinda pe olencar nakori diz vičime Vitsaida te šaj oven korkore. 11 Ali o narodo šunda adava i dželo palo lende. A o Isus dodžaćerda len šukar, vaćerda lende oto carstvo e Devlesoro hem sasljarda okolen kase adava valjanda. 12 A kad lelja te perel i rat, o dešu duj apostolja nakhle di o Isus hem phenda lese: "Te muke ine e manušen te šaj džan ko pašutne gava hem thana kote šaj te arakhen nešto hajbnase hem than sojbnase. Adalese so injam akate ko čučo than kaj nane ništa." 13 A o Isus phenda lende: "Den len tumen nešto hajbnase!" A on phenda: "Ali isi amen samo pandž mare hem duj mačhe. Mangeja amendar

te dža te čina hajbnase zako sa akava narodo?" 14 Adari inele di ko pandž hiljade murša. Tegani o Isus phenda ple učenikonende: "Čhiven len te bešen ko kupe po pinda." 15 I on čerde adahar, hem čhivde sarijen te bešen. 16 O Isus lelja o pandž mare hem e duje mačhen, dikhlija nakoro nebo, zahvalinda e Devlese zako hajba, phaglia len hem dindja ko učenici te podelenin len e manušendje. 17 I sare hale djkote na čalile. A palo adava, dešu duj korpe čedinde pe okolestar so ačhilo oto hajba. 18 Jekhvar kad o Isus korkoro molinda pe, oleja inele lesere učenici. Ov pučija len: "So phenena o manuša, ko injum me?" 19 A on phenda: "Nesave manuša phenena da tu injan o Jovan o Krstitelj, a avera phenena da tu injan o proroko o Iliju, a nesave avera phenena da tu injan jekh oto avera proroci taro purano vreme kova uštino taro mule." 20 Tegani o Isus pučija len: "A so tumen phenena, ko injum me?" O Petar phenda: "Tu injan o Hrist, kole o Devel bičhalda!" 21 A o Isus zorale naredindja e učenikonende te na vaćeren nikase dai ov o Hrist. 22 I phenda: "Me, o Čhavo e manušesoro, valjani but te patinav. O starešine, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar naka prihvatinen man. Ka ovav mudardo, ali o trito dive ka uštav taro mule." 23 I o Isus phenda sarijende: "Ko mangela te džal pala mande, mora te ačhaj pe ple dživdipnastar hem te lel plo krsto taro dive ko dive hem te phirel pala mande. 24 Adalese so, ko mangela te spasini plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka spasini le. 25 So vredini e manušese hem sa i phuv te ovel olesiri, a našali ili upropastini korkoro pes? 26 Adalese ko lađala mandar hem mle lafendar, hem me, o Čhavo e manušesoro, ka lađav olestar kad ka avav ani mli slava hem ani slava e Dadesiri hem e svetone andelengiri. 27 A čače vaćerava tumende, isi nesave akate maškara tumende kola naka meren djkote na dikhena o carstvo e Devlesoro." 28 Di sar ofto dive palo adava so phenda lende, o Isus lelja peja e Petre, e Jovane hem e Jakove i dželo ki gora te molini pe. 29 I sar molini pe ine, lesoro muj ulo averčhane hem lesere šeja ule but parne hem sjajna. 30 I dikh, nekotar iklike duj manuša hem lelje te vaćeren oleja. Adala inele o Mojsije hem o Iliju. 31 On mothovđe pe ano baro sjaj hem vaćerde oleja e meribnastar savo adžićeri le ano Jerusalim. 32 A o Petar hem okola so inele oleja, zasuće. Kad uštine, dikhle e Isuse ano baro sjaj hem e duje manušen sar terđona oleja. 33 I kad lelje o Mojsije hem o Iliju te ciden pe e Isusestar, o Petar phenda e Isusese: "Gospodarona, šukari amendje so injam akate. Te čera trin šatorja: jekh tuće, jekh e Mojsijase hem jekh e Ilijase." Na džanda so vaćeri. 34 Sar vaćeri ine adava, ikliko jekh oblako savo učharda len. A on, kad učharda len

o oblako, darandile. 35 I šundilo glaso taro oblako savo vaćerđa: "Akavai mlo Čavo, kole birindum! Ole šunen!" 36 I palo adava so šundilo o glaso, o učenici dikhle samo e Isuse korkore. I trainde, hem tegani pana nikase na vaćerde adalestar so dikhle. 37 Tejsato dive, kad o Isus hem o trin učenici huljile tari gora, baro narodo alo te dikhel e Isuse. 38 I dikh, nesavo manuš taro narodo lelja te vičini: "Učitelju, molinava tut te pomožine mle čhavese, adalese soi maje jekhorol." 39 O bišukar duho but puti prelela le hem otojekhvar vrištini; frdela le ano grčevija hem ikljola lestar pena taro muj; uništini le hem jedva ačhaj le. 40 I molindum te učenikonen te ispuđinen e bišukare duho mle čhavestar, ali on našti ine te čeren adava." 41 A o Isus phēda: "O, biverakiri hem rumimi generacijo! Pana kober valjani te ovav tumencar hem te trpinav tumen? Ana te čhavere akari!" 42 I sar o čhavoro avela ine di o Isus, o demoni frdinđa le ki phuv ano grčevija. A o Isus naredinđa e bišukare duhose te cidel pe e čhavorestar, sasljardja e čhavore hem dindja le palal ko dad. 43 Tegani sare inele začudime so dikhle e Devlesoro baro zoralipe. Sar sare čudinena pe ine zako adava so čerđa o Isus, ov phēda ple učenikonenđe: 44 "Šunen šukar akala lafija: Me, o Čavo e manušesoro, valjani te ovav predime ano vasta e manušengere." 45 Ali o učenici na halile so o Isus mangliju te vaćeri adaleja. Adava inele olendar garavdo sar te na haljoven le, a darandile te pučen le so adaleja mangliju te vaćeri lende. 46 A o učenici lelje maškara pumende te raspravinen kovai olendar najbaro. 47 A o Isus džanda soi lende ki godi, lelja jekhe čhavore, čhivđa le uzala peste, 48 i phēda lende: "Đijekh kova primini akale čhavore zbog maje, man primini. A đijekh kova man primini, primini e Devle kova bičhalda man. Adalese so, ko maškara tumende pes dikhela sar najtikore, ovi najbaro." 49 A o Jovan phēda e Isusese: "Gospodarona, dikhlijam nesave manuše sar ano to anav ispuđini e demonen e manušendar. Amen na muklijam lese te čerel adava, adalese so na džala amencar pala tute." 50 A o Isus phēda lese: "Muken le te čerel adava, adalese so okova kova nane protiv tumende, ovi tumencar!" 51 A kad inele paše o dive e Isusesere te ovel vazdime ko nebo, ov zorale odlučinđa te džal ko Jerusalim. 52 I bičhalda nesave glasnikonen angla peste. I on džeze hem derdinde ko nesavo gav ani regija Samarija te pripreminen le e Isusese. 53 Ali o gavutne na mangle e Isuse adalese so džande da džala ko Jerusalim. 54 A dikhindoj adava o učenici o Jakov hem o Jovan, pučle e Isuse: "Gospode, mangeja li te phena te huljel taro nebo i jag hem sa te tharel len?" 55 A o Isus irindja pe hem ukorindja len. 56 I ov hem lesere učenici džeze ko aver gav. 57 I sar o učenici hem o Isus džana ine dromeja, nesavo

manuš alo hem phēda e Isusese: "Ka džav tuja kaj god tu džaja." 58 A o Isus phēda lese: "E lisicen isi jazbine hem e čirikljen gnezdija, a man, e Čhave e manušesere nane kaj te pašljarav mlo šero." 59 A avere manušes phēda: "Phir pala mande!" A ov phēda: "Aš najangle, Gospode, te parunav mle dade, i ka džav pala tute." 60 Tegani o Isus phēda lese: "Muk o mule te parunen ple mulen, a tu dža vaćer oto carstvo e Devlesoro." 61 A aver manuš phēda: "Ka phirav pala tute, Gospode, ali aš najangle te džav te pozdravinav man mle čherutnencar." 62 A o Isus phēda lese: "Nijekh kova dolela pe upro plugo te orini i onda dikhela napalal, nane korisno zako carstvo e Devlesoro."

10 Palo adava, o Gospod Isus birindja avere eftavardešu duje učenikonen hem bičhalda len duj po duj angla peste ko sa o dizja hem o thana ko save ov mangliju te džal. 2 Angleder so te džan, o Isus phēda lende: "I žetvai bari, a hari bućarne te čeden. Adalese, molinen e gospodare oti žetva te bičhali e bućarnen ki žetva pli. 3 Džan! Ače, bičhalava tumen sar bakroren maškaro ruva. 4 Ma legaren tumencar kesa e parencar, ni torba dromese, ni buderi obuća. I ma našalen tumaro vreme ađahar so ka terđoven te pozdravinen nekasar odrumal. 5 I kad derdinena ko nesavo čher, prvo vaćeren: 'Mir akale čhereste!' 6 Te adari bešela o manuš kova mangela mir, tegani o mir, savese tumen molinena, ka ačhol oleja; a te na mangliju mir, tumaro mir ka irini pe tumende. 7 Kad avena ko nesavo čher, ma palo adava nakhen ko avera čhera. Ačhoven ko jekh than, han hem pijen adava so o čherutne ikalena angla tumende, adalese so o bućarno zasluzini pli plata. 8 I ki savi diz derdinena, a o dizutne priminena tumen, han okova so ikalena angla tumende. 9 Sasljaren e nambormen adari hem vaćeren sarijende: 'Alo tumende paše o carstvo e Devlesorol' 10 A ki savi diz derdinena, a o dizutne na priminena tumen, iklindoj ko glavna droma e dizjakere, vaćeren: 11 'Hem i prašina tumara dizjakiri, savi dolinđa pe ko amare pre, amen kosaja la sar znako zako zoralo odbiba. Ali te džanen da o carstvo e Devlesoro alo paše!' 12 Vaćerava tumende da ko dive oto baro sudo, po lokhe ka ovel e manušende tari Sodoma negoli e manušende tari adaja diz.' 13 'Jao tumende, manušalen taro Horazin! Jao tumende, manušalen tari Vitsaida! Te oven ine čudesija maškaro manuša taro Tir hem taro Sidon save ule maškara tumende, pana angleder ka bešen ine ano šeja oto kanaj hem ka čhoren pepeo upro pumare šere sar te mothoven da kajinena pe. 14 Ali e manušende taro Tir hem taro Sidon ka ovel po lokhe ko Sudo negoli tumende. 15 A tumen, manušalen taro Kafarnaum, na

li dī o nebo ka vazden tumen? Dī o than e mulengoro isi te peren. (Hadēs g86) 16 Tegani phēndā e učenikonendē: Ko šunela tumen, man šunela, a ko odbini tumen, man odbini. A ko odbini man, odbini e Devle kova bičhalda man.” 17 Kad o eftavardešu duj učenici irinde pe oto drom radosna, phende e Isusese: “Gospode, hem o demonja pokorinena pe amende ano to anav!” 18 A o Isus ko adava phēndā lende: “Dikhlijum e Sotone sar perela taro nebo sar munja. 19 Eče, dindum tumen vlast te gazinen upro sapa hem o škorpije hem upro sa o zoralipe e neprijateljesoro hem ništa naka ovel tumende. 20 Ali ma edobor radujinen tumen zako adava so o bišukar duhija pokorinena pe tumende, nego više radujinen tumen adalese soi tumare anava zapisime ano nebo.” 21 I tegani o Isus radujinda pe ano Sveti Duhem phēndā: “Hvalinava tut, Dade, Gospode e nebosoro hem e phuvjakoro, so garavđan akava okolendar kola pes dikhena sar mudronen hem džanden, a mothovđan okolende kolai sar čavore. Oja, Dade, džanav da čerđan adava adalese so adahar manglijan. 22 Mlo Dad sa muklja maje ko vasta. Niko na džanel e Čhave, sem o Dad; hem niko na džanel e Dade, sem o Čavo hem okola kolende o Čavo mangela te mothoj le.” 23 Tegani irinda pe nakoro učenici hem samo olende phēndā: “Blago e jačhendje save dikhena adava so tumen dikhena! 24 Vaćerava tumende da but proroci hem carija mangle te dikhene akava so tumen dikhena, ali na dikhle; hem mangle te šunen okova so tumen šunena, ali na šunde!” 25 I dikh, jekh dive sar o Isus sikaj ine, nesavo učitelj e Zakonestar uštino te pučel le nešto sar te iskušini le, i pučja: “Učitelju, so valjani te čerav te dobina v o večno dživdipe?” (aīnios g166) 26 A o Isus phēndā lese: “Soi pisime ano e Mojsijasoro zakoni? So čitineja adari?” 27 I ov phēndā e Isusese: “Mang e Gospode te Devle sa te vileja, sa te dušaja, sa te zoralipnaja hem sa te gođaja; hem mang te pašutne sar korkore tut.” 28 Tegani o Isus phēndā lese: “Šukar phēndān. Čer adahar hem ka živine.” 29 Ali o učitelj e Zakonestar manglia te opravdini pe i pučja e Isuse: “A koi mlo pašutno?” 30 A ko adava, o Isus phēndā lese akaja priča: “Nesave manuše, sar huljela ine taro diz Jerusalim ki diz Jerihon, dolinde o čora. On lelje lestar sa, dī o šeja. Zorale marde le, i džeze, a o manuš pašlilo ko drom hem na džandža pese. 31 Na nakhlo but, i nekotar adale dromeja sar huljela ine nesavo svešteniku, dikhlija adale manuše hem nakhino oti aver strana. 32 Adahar da nesavo levit: alo dī adava than kote o manuš pašljola, dikhlija le i nakhino oti aver strana adale dromesiri. 33 A inele nesavo Samarijanco savo džala ine adale dromeja. Kad reslja dī ko than kote o manuš pašljola, dikhlija le, i pelo lese žal olese. 34 Tegani

o Samarijanco alo dī o manuš, čhordja ulje hem mol upro lesere rane te kosel len hem paćarda len. I čhivđa le upro plo her hem legardja le ki gostonica, i adari brinindā pe olestar. 35 Tejsato dive o Samarijanco ikalda duj srebrna kovanice hem dindā ko manuš kasiri inele i gostonica hem phēndā lese: “Brinin tut akale manušestar, i sa so ka trošine buder, ka irinav će kad ka irinav oto drom.” 36 Tegani o Isus pučja e učitelje e Zakonestar: “So tu pheneja? Kova akale trinendar mothovđa pe sar pašutno okolese kole dolinde o čora?” 37 A ov phēndā: “Okova kova mothovđa lese milosrđe.” Tegani o Isus phēndā lese: “Oja, hem tu dža hem čer adahar!” 38 I sar o Isus hem lesere učenici džana ine dromeja nakoro Jerusalim, đerdinde ko nesavo gav. Adari živindā nesavi đuvli palo anav Marta. Oj priminda len kora peste ko čher. 39 Ola inele phen palo anav Marija, koja beštini uzalo e Gospodesere e Isusesere pre hem šunda lesoro lafi. 40 A i Marta sa ki sig dikhela ine te kandel, i ali uzalo Isus hem pučja le: “Gospode, tu li na dikheja adava so mli phen muklja man korkora te kandav? Phen laće te pomožini maje.” 41 A o Gospod phēndā laće: “Marto, Marto! Brinineja tut hem uznemirineja tut zako but so, 42 a samo jekh valjani. I Marija izabirinda okova soi po šukar, i adava naka lel pe latar.”

11 I kad jekhvar o Isus završinda e molitvaja, jekh lesere učenikonendar phēndā lese: “Gospode, sikav amen te molina sar so o Jovan o Krstitelj sikavđa ple učenikonen.” 2 Tegani o Isus phēndā lende: “Kad molinena, vaćeren: ‘Dade, to sveto anav barjardo te ovel! To carstvo te avel! 3 De amen avdive o maro savo valjani amende dijekh dive! 4 Oprostin amende amare grehija sar so hem amen oprostinja dijekhese kova grešindā premala amende! Hem cide amen taro iskušenje!” 5 Tegani o Isus phēndā lende: “Zamislinen da ki ekvaš i rat džana koro tumaro amal te phenen lese: ‘Amala, te de man trin mare, i ka irinav će. 6 Mlo amal alo oto drom kora mande, a nane man so te ikalav anglo leste!’ 7 A ov od andral te phenel: ‘Ma uznemirin man! O udarai phandle, a mle čavore već pašlile mancar hem sovena. Našti akana te uštav te dav tut!’ 8 Vaćerava tumende: te na uštino te del le adalese soi lesoro amal, ka uštel hem ka del le sa so valjani adalese so lesere amale nane lađ te ovel uporno. 9 Vaćerava tumende: Mangen hem ka del pe tumende! Roden hem ka arakhen! Khuven hem ka phravel pe tumende! 10 Adalese so dijekh kova mangela, primini; hem kova rodela, arakhi; hem kova khuvela, ka ovel lese phravdo. 11 A kova dad tumendar: kad lesoro čhavo ka rodel lestar ine mačhe, ka del le sape? 12 Ili kad ka rodel jaro, ka del le škorpija? 13 Kad tumen, kola injen bišukar, džanen

te den šukar darija tumare čhavende, kober više tumaro Dad taro nebo ka del e Svetone Duho okolende kola rodena olestar.” 14 I jekh dive o Isus ispudinđa e demone kova čerela ine jekhe manuše te našti vačeri. Kad ikliko o demoni, o manuš lelja te vačeri. I o narodo inele zadvime, 15 ali nesave olendar vačerde: “E Veelzevulesere, e demonengere Šerutnesere, zoralipnaja ispudini e demonen!” 16 A avera iskušinde e Isuse adžahar so rodinde lestar znako taro nebo. 17 Ali o Isus džanda lengere mislij, i phenda lende: “Dijekh carstvo savoi ana peste podelime ka properel, hem o čher ano savo nane sloga ka perel. 18 Tei e Sotonesoro carstvo ana peste podelime, sar onda pana trajini? Akava vačerava adalese so tumen phenena da e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen. 19 A te me e Veelzevulesere zoralipnaja ispudinava e demonen, kasere zoralipnaja tumare učenici ispudinena len? Adalese on ka dokažinen tumende da na injen u pravu. 20 Ali te me e Devlesere zoralipnaja ispudinava e demonen, onda o carstvo e Devlesoro alo maškara tumende.” 21 O Isus phendha hem akava: “Kad okova kovai zoralo hem naoružime pazini plo čher, lesoro barvalipei osigurime. 22 Ali kad avela o po zoralo lestar, ka pobedini le hem ka lel lestar o oruže upro savo inole nada hem ka delini plencar adava so lelja e bizoralestar. 23 Ko nane mancar, ovi protiv mande. I ko na čedela mancar, ov čhorela.” 24 Tegani o Isus phendha: “Kad o bišukar duho ikljola taro manuš, džala ko šuke thana rodindoj kote Šaj te odmorini. Kad na arakhi le, vačeri: ‘Ka irinav man ko čher kotar ikliljum.’ 25 I irinda pe hem arakhlja o čher šulavdo hem namestime. 26 Tegani džala hem lela efta avere duhen po bišukaren pestar hem djerdinena ano adava manuš hem ačhovena adari. I ko kraj adale manušese ovela po bišukar nego angleder.” 27 I sar o Isus vačeri ine adava, nesavi đuvli oto narodo vičinda: “Bahtali i đuvli koja akharda tut ano vođi hem dindja tut čući!” 28 A o Isus phendha: “Po bahtalei okola so šunena o lafi e Devlesoro hem čerena le!” 29 Sar čedela pe ine po baro narodo, o Isus lelja te vačeri: “Akajai generacija bišukar. Rodela mandar znako, ali nisavo znako naka del pe lače sem adava so inele e prorokose e Jonase. 30 Sar so adava so ulo e Jonaja inele znako e manušende kola živinde ki diz Niniva, adžahar hem so ka ovel mancar, e Čhaveja e manušesereja, ka ovel znako akala generacijaće. 31 Ko dive oto baro sudo, i carica koja angleder vladinda ki južno phuv ka uštel hem ka osudini e manušen oti akaja generacija, adalese so tari durutni phuv ali te šunel e Solomonesiri mudrost, a akatei tumencar neko po baro e Solomonestar, a tumen na mangena te šunen! 32 Ko dive oto baro sudo, o manuša kola živinde ani purani diz

Niniva ka ušten protiv akaja generacija hem ka osudinen la, adalese so on pokajinde pe kad o Jona propovedindā, a akatei tumencar neko po baro e Jonastar, a tumen pana na pokajinden tumen!” 33 “Niko na tharela i svetiljka hem te čhivel la ko garavdo than ili talo čaro, nego čhivela la ko than zaki svetiljka te Šaj dikhen o svetlost okola kola djerdinena. 34 Ti jakhi sar svetiljka te telose. Kadi ti jakh šukar, sai to telo osvetlime. A kadi ti jakh bišukar, hem to teloi ani tomina. 35 Adalese, pazin da o svetlost so mislineja dai ana tute nane tomina. 36 Tei sa to telo pherdo oto svetlost, bizo jekh deo oti tomina, tegani sa to dživdipe ka ovel osvetlime sar kad i svetiljka osvetlini tut ple svetloja.” 37 Kad o Isus vačerda adava, nesavo farisej vičinda le te hal maro koro leste. I o Isus djerdinda lese ko čher hem čhivda pe uzalo astali. 38 A o farisej dikhindoj adava, čudinđa pe so o Isus, palo adeti, na thovđa ple vasta angleder o hajba. 39 A o Gospod Isus phendha lese: “Oja, tumen o fariseja kosena i šolja hem o čaro od avrijal, a pherđen len tumara pohlepaja hem bišukarpnaja. 40 Hulavonalen! Nane li o Devel okova kova čerda e manuše, kova džanel le hem od avrijal hem od andra! 41 Nego, den e čororenđe sar milostinja okova so isi tumen andre, hem sa ka ovel tumende čisto. 42 Ali jao tumende e farisejendje so dena e Devlese desetak oto začinja: oti nana, oti ruta hem oto sa o povrće, a ačhavden te čeren averenđe okova soi pravedno hem te mangen e Devle. Valjani te den o desetak, ali na troman te bistren te čeren adava soi po bitno. 43 Jao tumende e farisejendje so volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem so volinena kad o manuša, pherde poštujiba premala tumende, pozdravinena tumen ko trgija. 44 Jao tumende adalese so injen sar o bioznačime grobija upra savende o manuša phirena, a na džanen.” 45 Tegani nesavo oto učitelja e Zakonestar phendha e Isusese: “Učitelju, tu hem amen vređineja adale lafencar.” 46 A o Isus phendha: “Jao hem tumende, učiteljalen e Zakonestar! Čhivena upro manuša pharipa but phare te akharen adžahar so dena len pravilja save našti te ićeren, a ni najeja na mangena te mrdinen te pomožinen lende te akharen adava pharipe. 47 Jao tumende, adalese so vazdena spomenici e prorokonđe kolen tumare pradada mudarde. 48 Adaleja mothovena da odobrinena adava so čerde tumare pradada: on mudarde len, a tumen vazdena lende spomenici. 49 Adalese o Devel mudro vačerda tumendar: ‘Ka bičhalav lende prorokonen hem apostolen. Nekas olendar ka mudaren, a nekas ka progoninen.’ 50 Akala generacijatar ka rodel pe o rat sa e prorokonđoro savo thavdinda pana taro čeriba e svetosoro, 51 pana taro rat e Aveljesoro sa di o rat e Zaharijasoro, kova

inele mudardo maškaro žrtveniko hem i svetinja ano Hram. Oja, vačerava tumenđe, akaja generacija ka ovel osudime zako adava rat so thavdindža! 52 Jao tumenđe, učiteljalen e Zakonestar! Adalese so e narodostar garavden o ključo oto džandipe. Korkore na đerdinđen, a na mukljen te đerdinen ni okola kola mangle te đerdinen.” 53 I kad o Isus ikliči adathar, o učitelja e Zakonestar hem o fariseja ani bari holi lelje te protivinen pe hem te pučen le but so. 54 On dikhle te dolen le ko bišukar lafi sar te šaj optužinen le.

12 I kad čedinde pe nekobor hiljade manuša, edobor
džene inele da jekh avere gazinde, o Isus prvo lelja
te vačeri ple učenikonenđe: “Arakhen tumen taro kvasco e
farisejengoro, te na oven dujemujengere sar soi on. 2 Sa soi
čorale ka otkrijini pe; sa soi garavdo ka šundol. 3 Adalese,
sa so vačerđen ani tomina, ka šundol ano svetlost; hem so
pohari vačerđen ko kan ano sobe, ka vačeri pe taro krovija
sare te šunen.” 4 “Ali phenava tumenđe, amalalen: ma daran
okolendar kola šaj te mudaren samo o telo, adalese so
više adalestar naka šaj te čeren tumende. 5 A ka phenav
tumende kastar te daran: te daran taro Devel kas palo
mudariba isi zoralipe te frdel ano pakao. Oja, vačerava
tumenđe, olestar te daran! (Geenna g1067) 6 Na biknena pe li
pandž čiriklja zako samo duj najtikore kovanice? A palem
nijekh olendar nane bisterdi anglo Devel. 7 A tumendei
hem đijekh bal ko šero džendo. Adalese, ma daran! E
Devlese injen po dragocena negoli but čiriklja!” 8 “A vačerava
tumenđe: Đijekh kova anglo manuša ka priznajini dai mlo,
me, o Čavo e manušesoro, anglo andelja e Devlesere ka
priznajinav dai ov mlo. 9 A te odrekninda pe neko mandar
anglo manuša, hem me ka odrekninav man olestar anglo
andelja e Devlesere. 10 I te vačerđa neko lafi protiv o
Čavo e manušesoro, ka ovel lese oprostime; ali naka ovel
oprostime okolese kova hulini upro Svetu Duhu. 11 A kad ka
anen tumen anglo sudo ko sinagoge, anglo vladarija hem o
vlastija, ma oven zabrinuta sar hem soja te braninen tumen,
so te vačeren! 12 Adalese so tegani o Svetu Duhu ka sikaj
tumen so te vačeren.” 13 Tegani neko oto narodo phenda e
Isusesec: “Učitelju, vačer mle phrales te podelini mancar o
nasledstvo.” 14 A o Isus phenda lese: “Manušaja, ko čhvda
man te ovav sudija ili delioco upra tumende?” 15 Tegani
phenda sarijenđe: “Arakhen tumen hem ciden tumen tari
pohlepa. I sa edobor barvalipe te ovel e manuše, lesoro
dživdipe na avela oto adava so isi le.” 16 Tegani o Isus
phenda lende akaja priča: “Nesave barvale manušesiri phuv
bijanda but. 17 I ov mislinđa pe ana peste: ‘So te čerav?
Nane man edobor baro than kote te čhvav mli žetva.’ 18 I
phenda: ‘Akava ka čerav! Ka peravav mle purane šupe hem

ka vazdav po bare, i adathe ka čhvav sa o điv hem avera
sukaripa. 19 Tegani ka vačerav mla dušaće: Isi tut baro
barvalipe bute beršenđe. Odmorin, ha, pi hem uživin!” 20 Ali
o Devel phenda lese: ‘Hulavona! Akaja rat ka mere! A sa
adava so spremindan, kasoro ka ovel?’ 21 Ađahari okolese
kova pese čedela barvalipe, a čororoi anglo Devel.” 22
Tegani o Isus phenda ple učenikonenđe: “Adalese vačerava
tumenđe: ma oven zabrinuta zako tumaro dživdipe: ka ovel
tumen li so te han; ni zako tumaro telo: ka ovel tumen li so
te urjaven. 23 Adalese soi o dživdipe po bitno e hajbnastar
hem tumaro telo po bitno e šejendar. 24 Dikhen e gavranen!
Ni sejinena ni čedena, nane len ni šupa kote te čhiven o điv,
a palem o Devel parvari len. A tumen injen e Devlese po
vredna e čirikljendar! 25 A kova tumendar šaj adaleja so
brinini pe te produžini hari plo dživdipe? 26 Znači te našti ni
adava najhari te čeren, sose onda brininena tumen zako bilo
so aver? 27 Dikhen o divlja luluđa sar barjona. Na čerena
buti, niti sivenafse šeja, a vačerava tumenđe da ni o caro o
Solomon, kova inele but barvalo, na inole edobor šuze šeja
sar jekha olendar. 28 Te o Devel adahar šukar urjavela o
biljke ko polje savei avdive adathe, a već tejsa frdena pe
ani jag, kober li više tumende ka del šeja, tikora verakere
manušalen! 29 Tumen ma oven zabrinuta zako adava so ka
han hem so ka pijen, 30 adalese so adava rodena okola
kola na džanen e Devlese. Tumaro Dad, o Devel, džanel
da valjani tumende sa adava. 31 Nego roden o carstvo e
Devlesoro, a ov ka del tumen sa adava so valjani tumende!

32 Ma daran, mlo tikoro stado! Tumare Dadesiri volja inele te
del tumen o carstvo. 33 Bikninen so isi tumen hem o pare
den e čororenđe! Čeren tumende kese zako pare save na
properena hem barvalipe ko nebo savo nikad na tikorini.
Niko naka šaj te avel adari te čorel tumaro barvalipe hem
nijekh moljco naka uništini le. 34 Adalese so tumaro vilo ka
ovel adari kaj tumaro barvalipe.” 35 O Isus ple učenikonenđe
phenda hem akava: “Oven spremna, urjavde zaki buti hem
tumare svetlijke te oven tharde, 36 sar sluge kola adžićerena
ple gospodare te irini pe čhere taro bijav. Kad irini pe o
gospodari hem kad khuvela ko udar, o slugei spremna te
phraven lese. 37 Blago okole slugendje kolen o gospodari,
kad ka avel, ka arakhi len sar adžićerena le džangale! Čače,
vačerava tumenđe, ov, o gospodari, ka phandel pe i kecelja,
ka bešljaceri len te han hem ka kandel len. 38 Blago e
slugendje kolen o gospodari ka arakhi džangalen čak hem te
alo ki ekvaš i rat ili anglo dislojba. 39 Ali akava te džanen:
te džanel ine o čerutno ko savo sati avela o čor, naka
mukel lese ine te đerdini ko čher te čorel. 40 Hem tumen
oven spremna, adalese so o Čavo e manušesoro ka avel

tegani kad na nadinena tumen!" 41 Tegani o Petar pučlja e Isuse: "Gospode, vaćereja li akaja priča samo amende e učenikonendje ili sarijendje?" 42 O Gospod Isus phēđa: "Kovai, onda, verno hem mudro upravniko kas o gospodari ka čhivel upreder ple sluge te del len hajba ko vreme? 43 Blago okole slugase kas lesoro gospodari, kad ka avel, ka arakhi sar čerela ađahar. 44 Čače vaćerava tumende, upreder sa o barvalipe plo ka čhivel le sar upravniko. 45 A te vaćerđa adava sluga ana peste: 'Naka avel pana mlo gospodari' i lela te marel avere slugen, hem te hal, te pijel hem te mačol, 46 lesoro gospodari ka avel ano okova dive hem okova sati kad naka adžičeri le, ka čhinel le ko ekvaš hem ka čhivel le maškar nevernici. 47 A okova sluga kova džanda i volja ple gospodaresiri, a na inele spremno ili na čerđa pali e gospodaresiri volja, but mariba ka hal. 48 A okova kova na džanda e gospodaresiri volja, a čerđa nešto zako so zasluzini kazna, hari mariba ka hal. Kasei dindo but, but ka rodel pe lestar. Kasei poverime but, više ka rodel pe lestar." 49 Tegani o Isus phēđa: "Aljum te frdav jag e sudosiri ki phuv. So bi mangava ine već te ovel thardi! 50 A valjani te nakhavav e patibnasoro krstiba. But maje pharo đikote adava na završini pe! 51 Mislinena da aljum te anav mir ki phuv? Na. Aljum te čerav o manuša te ciden pe jekh averestar. 52 Adalese od akana, oto pandž čherutne, trin ka oven ki mli strana, a duj ki aver ili duj ki mli strana, a trin ki aver. 53 Ka uštel o dad upro čhavo hem o čhavo upro dad, i daj upri čhaj hem i čhaj upri daj, i susuj upri bori hem i bori upri susuj." 54 Tegani o Isus vaćerđa e narodose: "Kad dikhena da o oblaci avena taro zapad, tegani phenena da ka perel bršin, i čače perela. 55 Kad phudela i barval taro jug, phenena da ka ovel tatipe, i ovela. 56 Dujemujengere manušalen! Džanen te pendžaren o izgled e phuvjakoro hem e nebosoro; sar onda na džanen te pendžaren o znakija akale vremesere? 57 Tumen korkore valjani te pendžaren okova soi ispravno. 58 Te neko legari tut ko sudo te tužini tut adalese so na irindan lese o pare, odrumal de sa tatar te mirine tut oleja angleder nego so resena adari. Te na čerđan ađahar, ov šaj te vucini tut anglo sudija, a o sudija ka del tut ko manuš kova ka čhivel tut ano phandlipe. 59 Vaćerava će da čače naka ikljove adathar sa đikote na irineđa di i zadnjo para."

13 Ano adava vreme nesave manuša phende e Isusese so o Pilat, o upravniko e rimesoro, naredindja nesave Galilejci te oven mudarde sar anena ine žrtve ano Hram. 2 A o Isus phēđa lende: "Tumen li mislinena da adala Galilejci, adalese so ađahar mudardile, inele po grešna sa avere

Galilejconendar? 3 Na! Ali te na pokajinđen tumen, sarijen tumen ka adžičeri propast! 4 Ili okola dešu ofto upro kolende peli i kula ano Siloam hem mudardja len, tumen li mislinena da on inele po bare grešnici sa e manušendar kola živinena ano Jerusalim? 5 Na! Ali te na pokajinđen tumen, sarijen tumen ka adžičeri propast!" 6 Tegani o Isus vaćerđa lende akaja priča: "Inele nesave manuše smokva sadime pese ano vinograd, i alo te rodel lakoro plod, ali ništa na arakhlija. 7 Tegani phēđa e vinogradarese: 'Ače, trin berš sar avava te rodav plod upri akaja smokva, ali na arakhava le. Čhin la! Sose te šućari i phuv?' 8 A ov phēđa: 'Gospodarona, ačhav la pana akava berš. Ka handav okolo late hem ka frdav laće đubrivo, 9 i šaj di berše ka anel plod. A te na bijanda, ka čhine la.' 10 I jekh savato sar o Isus sikaj ine ani jekh sinagoga, 11 adari inele nesavi đuvli kola o bišukar duho čerela ine te ovel namborme. Oj inele grbavo dešu ofto berš hem nisar našti ine te ispravini pe. 12 Kad o Isus dikhlija la, vičindja la kora peste hem phēđa laće: 'Đuvlijie, oslobođimi injan taro to nambormipe!' 13 I čhivđa ple vasta upro late, a oj otojekhvar ispravinda pe hem lelja te slavini e Devle. 14 Tegani e sinagogakoro vođa, holjame so o Isus saslijarda ko savato, phēđa e narodose: "Isi šov dive ano kurko ko save šaj te čerel pe buti! Ko adala dive aven hem oven sasljarde, a na ko savato!" 15 A o Gospod Isus phēđa lese: "Dujemujengere injen! Tumen li ko savato na phravena tumare guruve ili tumare here taro jasle te legaren le te pijel pani? 16 A akajai đuvli oto pleme e Avraamesoro kola o Sotoni ićerđa phandlja dešu ofto berš. Oj li na valjani te ovel phravdi taro akala lancija e nambormipasere ko savato?" 17 Kad phēđa adava, lađandile sare kola inele protiv leste, a sa avera manuša radujinde pe zako sa o šukar delja save o Isus čerđa. 18 Tegani o Isus phēđa: "Savesei slično o carstvo e Devlesoro? Soja te uporedinav le? 19 Sličnoi e semese oti gorušica save o manuš lelja hem frdinđa pese ki bašta. Ov barilo hem ulo kaš, hem o čiriklja čerde gnezdija upro lesere granke." 20 I palem phēđa: "Soja te uporedinav o carstvo e Devlesoro? 21 Sličnoi e kvascose save i đuvli lelja hem čhivđa ano but baro čaro vareja, i ov čerđa sa o humer te uštel." 22 I sar o Isus džala ine ple dromeja di ko Jerusalim, nakhela ine ko dizja hem ko gava hem sikaj e narodo. 23 I neko pučlja le: "Gospode, samo li hari manuša ka oven spasime?" A o Isus phēđa lende: 24 "Den sa tumendar te đerdinen maškar tesno udar e nebosoro adalese so but džene, vaćerava tumende, ka roden te đerdinen, ali naka šaj. 25 Kad o čherutno ka uštel hem ka phandel o udar, ka ovel kasno. Tegani ka terđoven avri hem ka khuen ko udar vaćerindoj: 'Gospodarona, phrav

amende!' Ali ov ka phenel tumende: 'Na džanav tumen kotar injen.' 26 Tegani ka phenen: 'Haljam hem piljam tuja, hem tu sikavđan ko amare dizjengere droma.' 27 A ov ka phenel: 'Na džanav tumen kotar injen. Ciden tumen mandar, sare tumen kola čerena bišukaripe!' 28 Tegani ka ovel baro rojba hem krciba e dandengoro tari dukh kad ka dikhen e Avraame, e Isaake, e Jakove hem sa e prorokonen ano carstvo e Devlesoro, a tumen frdime avri. 29 O manuša ka aven taro istok hem taro zapad, taro sever hem taro jug hem ka čhiven pe uzalo astali ki gozba ano carstvo e Devlesoro. 30 Ače, okola kolai akana prva tegani ka oven zadnja, a okola kolen akate dikhena sar zadnjonen adari ka oven prva.' 31 I tegani nesave fariseja ale koro Isus hem phende lese: "Dža akatar ko nesavo aver than, adalese so o caro o lrod mangela te mudari tut." 32 O Isus phenda lende: "Džan hem vaćeren adala lisicaće: 'Ka ispuđinav e demonen hem ka sasljivarav avdice hem tejsa, a ko trito dive završinava mli buti.' 33 Ali avdice, tejsa hem prektejsa valjani te džav mle dromeja, adalese so izgledini dai o Jerusalim than kote sa o proroci valjani te oven mudarde. 34 Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudareja e prorokonen hem frdeja bara upro okola kolai tuće bičhalde! But puti manglijum te čedav te manušen sar i khani ple pilićken talo ple phaka, ali tumen na manglijen! 35 Ače, to čher ka ovel napustime! I vaćerava tumende da čače naka dikhen man dikote na phenena: 'Blagoslovimej okova kova avela ano anav e Gospodesoro!"

14 I ko jekh savato, o Isus inele vičime ko čher nesave farisejengere vođasoro te hal maro, i dželo. Sare so inele adari, šukar ine posmatrinena le, 2 adalese so anglo leste inele nesavo namborme manuš kasere vasta hem o pre inele pherde pani. 3 I o Isus pučjia e učiteljen e Zakonestar hem e farisejen: "Palo e Mojsijasoro zakoni, tromal pe li te sasljari pe ko savato ili na?" 4 A on ništa na phende. Tegani o Isus čivđa plo vas upro namborme manuš, sasljarda le hem muklja le te džal. 5 A olende phenda: "So mislinena tumaro čhavo ili tumaro guruv ko savato perela ano bunari, na li sigate ka ikalen le ine adathar?" 6 I na ine len so te phenen ko adava. 7 Kad o Isus dikhla sar o gostija kola ale te han rodenafse najšukar thana bešibnase, phenda lende akaja priča: 8 "Kad injan vičime nekase ko bijav, ma beš ko najšukar than, adalese so šaj maškarovičime isi nesavo manuš kovai po baro tutar. 9 Tegani okova so vičinda tut ka phenel će: 'De to than akalese.' Tegani ka ove lađardo, i ka dža te dole o zadnjo than. 10 Nego, kad injan vičime, dža hem beš ko zadnjo than. Kad ka dikhel tut okova so vičinda tut ka phenel će: 'Amala, ava beš ko po šukar than!' Tegani

sa o gostija ka dikhen kober injan poštujime. 11 Adalese, ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe, ka ovel povazdime." 12 Tegani o Isus phenda okolese so vičinda le: "Kad vičineja gostonen ko ručko ili ki večera, ma vičin samo te amalen, te phraljen, te familija, hem te barvale komšijen. Te vičindan olen, hem on tut ka vičinen ko hajba kora pumende sar te irinen će. 13 Nego, kad vičineja ko hajba, vičin e čororen, e sakatimen, e bangen hem e kororen. 14 Tegani ka ove blagoslovime, adalese so olen nane sar te irinen će. A o Devel ka irini će tegani kad ka vazdel taro mule e pravednikonen." 15 Kad adava šunda jekh okolendar so beštine uzalo astali, phenda e Isusese: "Bahtaloi okova kova ka hal maro ano carstvo e Devlesoro!" 16 A ko adava, o Isus phenda lese: "Nesavo manuš čerda bari gozba hem vičinda bute manušen. 17 I kad sa inele čerdo hajbnase, bičhalda ple sluga te phenel e vičimende: 'Sai akana spremno. Aven!' 18 Ali jekh pala avereste lelje te phenen lese sose našti te aven. O prvo phenda lese: 'Čindum njiva i valjani te džav te dikhav la. Molinava tut, vačer te gospodarese da adalese našti te avav.' 19 O dujto phenda: 'Samo so čindum deše guruven i džava te dikhav sar ka orinen. Molinava tut, vačer te gospodarese da adalese našti te avav.' 20 O trito phenda: 'Samo so ženindum man i adalese našti te avav.' 21 I o sluga irinda pe hem phenda sa adava ple gospodarese. Tegani o gospodari holjanđa i phenda ple slugase: 'Siđar, ikljov ko droma e dizjakere hem ko trgija i ana akari e čororen, e sakatimen, e kororen hem e bangen.' 22 Kad o sluga čerđa adava, phenda: 'Gospodarona, čerđum ađahar sar so naredindan, ali pana isi thana.' 23 I o gospodari phenda lese: 'Ikljov avri tari diz ko droma hem ko staze hem terin e manušen te aven te ovel pherdo mlo čher.' 24 Vaćerava tumende da nijekh okole manušendar kola inele vičime naka hal ki mli gozba.'" 25 I but manuša džana ine dromeja palo Isus. Ov irinda pe nakoro lende hem phenda lende: 26 "Te neko mangela te ovel mlo učeniko, valjani te mangel man but više nego ple dade hem pla daja, pla romnja hem ple čhavem, ple phraljen hem ple phenjen, više nego plo dživdipe. Te na čerđa ađahar, našti te ovel mlo učeniko. 27 Ko na akhari plo krsto hem na džala pala mande, našti te ovel mlo učeniko. 28 Adalese so, ko tumendar ka lel ine te vazdel kula, a angleder adalestar te na bešel te računini o troško te dikhel ka šaj li te završini la? 29 Te samo čivđa o temelji, i na ačhola le pare te završini dī o kraj, sare kola ka dikhen adava ka asan lese 30 hem ka phenen: 'Akava manuš lelja te vazdel kula, a našti ine te završini la!' 31 Ili, kova caro kad džala te arakhi pe ko mariba avere caronencar, angleder adalestar na bešela te razmislini šukar ka šaj li ple

deše hiljadencar te marel pe adaleja kova avela protiv leste ple biše hiljadencar? 32 Te našti, ka bičali ple manušen koro aver caro, sar pana na alo paše, te pučen le savei o uslovija zako mir. 33 Ađahar da dijekh tumendar kova na mukela sa so isi le, našti te ovel mlo učeniku.” 34 Tegani o Isus phenda: “Šukari o Ion. Ali te našalda plo londipe, soja ov ka londar pe? 35 Esavko nane šukar ni zaki phuv ni zako đubrivo, nego frdela pe. Kas isi kana te šunel, nek šunel!”

15 But carinici hem prešunde grešnici čedena pe ine

uzalo Isus te šunen le. 2 A o fariseja hem o učitelja e Zakonestar lelje te gundinen vaćerindoj: “Akava primini kora peste e grešnikonen hem hala olencar.” 3 Adalese o Isus phenda lende akaja priča: 4 “Te nekas tumendar isi šel bakre i jekh olendar našaldilo, so ka čerel? Ka ačhaj e enjavardešu enjen ko polje hem ka džal te rodel e našalde bakre sa dikote na arakhi le. 5 I kad ka arakhi le, ka radujini pe, ka čhivel le ko piče 6 hem ka legari le čhere. Tegani ka vičini ple amalen hem ple komšijen kora peste hem ka phenel lende: ‘Radujinen tumen mancar! Arakhlijum mle našalde bakre.’ 7 Vaćerava tumende, ađahar da ano nebo ka ovel po bari radost zako jekh grešniko kad pokajini pe nego li zako enjavardešu enja pravednici kolende na valjani pokajiba.” 8 O Isus phenda hem akava: “Illi te nesava đuvlja isi deš srebrna kovanice, i jekh našali, so ka čerel? Ka tharel i svetiljka, ka šulaj o čher hem šukar ka rodel i kovanica đikote na arakhi la. 9 I kad ka arakhi la, ka vičini ple amalinjen hem ple komšiken kora peste hem ka phenel lende: ‘Radujinen tumen mancar! Arakhlijum i kovanica savi našalđum.’ 10 Ađahar, vaćerava tumende, ovela radost maškaro anđelja e Devlesere zako jekh grešniko kova pokajini pe.” 11 I o Isus phenda: “Jekhe manuše ine duj čhave. 12 I o tikneder čhavo phenda ple dadese: ‘Dade, de man akana o deo te barvalipnastar so pripadini maje.’ I ađahar o dad podelinda lende plo barvalipe. 13 I palo nekobor dive o tikneder čhavo čedinda sa so inole, dželo ki durutni phuv hem adari halja sa plo barvalipe ađahar so živinda dilikane. 14 Kad trošindja sa o pare, ulo baro bokhalipe ani adaja phuv i tegani na inole so te hal. 15 I đželo te čerel buti koro jekh manuš kova živinda adari. Adava manuš bičhalda le pese ko polje te arakhi balen. 16 O čhavo edobor inele bokhalo da manglja te hal adava so hana o bale, ali nikо na dinda le čak ni adava. 17 A kad lelja te razmislini šukar, phenda ana peste: Mle dadesere bućarnen isi da buderi hajbnase, a me akate merava bokhatar! 18 Ka uštav hem ka irinav man koro mlo dad hem ka phenav lese: ‘Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute!’ 19 Na injum dostojo akana te vičinav man

to čhavo. Molinava tut, le man sar jekhe bućarne te čerav buti kora tute.’ 20 I uštino hem lelja te džal koro plo dad. Pana sar inele dur, lesoro dad dikhija le sar avela, pelo leže, prastandilo nakoro leste, zagrlinda le hem čumudinda le. 21 Tegani o čhavo phenda: ‘Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute! Na injum dostojo akana te vičinav man to čhavo.’ 22 A o dad phenda ple slugendje: ‘Sig anen o najusožo ogrtaci hem urjaven le! Čhiven lese i angrustik ko naj hem o sandale ko pre! 23 Anen okole thuljarde telco te čhinjen, te ha hem te veselina amen, 24 adalese so akava mlo čhavo inele mulo, a akana oživinda, inele našaldo, a akanai arakhlo.’ I lelje te veselinen pe. 25 A lesoro phureder čhavo čerela ine buti ki njiva. I ko iriba, sar avela ine paše uzalo čher, šunda bašaliba hem čheliba. 26 Tegani vičinda jekhe sluga te pučel le so ulo adava. 27 O sluga phenda lese: ‘To phral irinda pe čhere. To dad čhindja e thuljarde telco adalese so dikhija le dživde hem saste.’ 28 I o phureder čhavo holjanđa hem na manglja te đerdini ko čher. Tegani lesoro dad ikliči hem molinda le te đerdini. 29 A ov phenda ple dadese: ‘Ače, sa edobor berša sar robo kandava tut hem nikad na phagljum to lafi, a nijekhvar na dindan man ni buzore te šaj mle amalencar te veselinav man. 30 A kad alo akava to čhavo, kova halja to barvalipe e kurvencar, tu čhindan lese thuljarde telco.’ 31 A lesoro dad phenda lese: ‘Mlo čhavo, tu stalno injan mancar. I sa soi mlo – kloji. 32 Ali, valjandam ađahar te veselina amen hem te radujina amen adalese so akava, to phral, inele mulo, a akana oživinda; inele našaldo, a akanai arakhlo!’

16 O Isus ple učenikonende vaćerđa: “Jekhe barvale manuše ine upravniko kole tužinde da halja lesoro barvalipe. 2 I o barvalo vičinda le hem phenda lese: ‘So šunava tutar adava? Ana maje o spisko te dikhav so čerdan mle parencar adalese so našti više te čere buti kora mande sar upravniko!’ 3 Tegani o upravniko phenda ana peste: ‘So ka čerav kad mlo gospodari ka cidel man tari buti? Na injum edobor zoralo te handav, a lađava te prosinav. 4 Džanav so te čerav te šaj o manuša priminen man pumende ano čhera kad ka ovav cidime tari buti.’ 5 I vičinda sa ple gospodaresere dužnikonen, i pučlja e prvone: ‘Kobor aveja mle gospodarese?’ 6 A ov phenda: ‘Šel burija uljeja.’ Tegani o upravniko phenda lese: ‘Siđar le to lil kaj pisime kobor aveja lese hem čhiv da aveja lese pinda.’ 7 I pučlja avere: ‘A tu kobor aveja mle gospodarese?’ A ov phenda: ‘Šel burija điveja.’ I oleset da phenda o upravniko: ‘Le to lil hem čhiv da aveja lese oftovardeš.’ 8 I o gospodari pohvalinda e nepoštenone upravniko so inele džando hem so ađahar postupinda. Akava mothoj dai o manuša akale

svetosere po džande ko postupci premalo okolende kolai slična olende, nego o manuša e svetlosere. (aiōn g165) 9 Vaćerava tumende: čeren tumende amalen adahar so ka pomožinen lende akala phuvjakere barvalipnaja, te šaj, kad ka nakhel adava barvalipe, te oven primime ano večna čhera. (aiōnios g166) 10 Kovai verno ano najtikore buća, ov ka ovel verno hem ano najbare; a kova nane pravedno ano najtikore buća, ov naka ovel pravedno hem ano najbare. 11 Te na injen verna ano akala phuvjakoro barvalipe, ko ka mukel tumende ano vasta o čaćikano barvalipe? 12 Te na injenle verna ano averesoro barvalipe, ko ka del tumen tumaro? 13 Nijekh sluga našti kandel duje gospodaren. Ili ka mrzini jekhe, a ka mangel e duitone; ili jekhese ka ovel poslušno, a e duitone naka podnosini. Našti kanden hem e Devle hem o barvalipe." 14 Sa adava, so vaćerda o Isus, šunde o fariseja kola but mangle o pare, i asandile lese. 15 A o Isus phendā lende: "Tumen injen adala so čerena tumen pravedna anglo manuša, ali o Devel džanel tumare vile. Okova soi but vredno e manušende, adavai gadno e Devlese." 16 Tegani o Isus phendā: "O Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere sikavena ine e manušen di o aviba e Jovanesoro, a od tegani propovedini pe o Šukar lafi taro carstvo e Devlesoro hem đijekh nasilno đerdini ano leste. 17 A palem, po lokhe o nebo hem i phuv te nakhen, negoli jekh slovo oto Zakoni te properel. 18 Jekh primer: Ko tumendar ačhaj pla romnja hem lela avera, čerela preljuba. Hem ko lela romnja kola o rom mukija, isto čerela preljuba." 19 O Isus phendā: "Inele nesavo barvalo manuš kova urjela pe ine sa ano najšuže šeja hem taro dive ko dive hala ine sa najšukar habinja. 20 Angli lesiri kapija sa ano čirevija pašljola ine nesavo čororo manuš palo anav Lazar. 21 Ov but manglia te čaljari pe e troškendar save perena ine taro astali e barvalesoro. Čak hem o đukle avena ine hem ližinena lesere čirevija. 22 Kad mulo o čororo, o anđelja legarde le e Avraameše ki angali. I o barvalo da mulo hem ine parume. 23 I ano than e mulengoro, ano bare muke, o barvalo vazdinđa ple jačha hem odural dikhlija e Avraame hem e Lazare lese ani angali. (Hadēs g86) 24 Tegani vičindā: 'Dade Avraame, smilujin tut maje hem bičhal e Lazare te čhivel samo hari plo naj ano pani hem te avel te šudari mli čhib, adalese so but injum mučime ani akaja jag.' 25 A o Avraam phendā: 'Mlo čhavo, setin tut da primiđan to šukaripe tuće ko dživdipe, a o Lazar plo bišukaripe. A akanai e Lazarese Šukar akate, a tu mučineja tut. 26 Sem adava, isi bari provalija maškar amende hem tumende i te manglia neko te nakhel akatar kora tumende ili adathar kora amende, naka šaj.' 27 A o barvalo phendā: 'Onda molinava

tut, dade Avraame, bičhal e Lazare mle dadese ko čher. 28 Adari isi man pandž phralja. Nek o Lazar upozorini len, te na aven hem on ko akava than e mukengoro.' 29 A o Avraam phendā: 'Isi len o Zakoni e Mojsijasoro hem o Lila e prorokonengere. Nek šunen olen!' 30 A ov phendā: 'Nane adava dovoljno, dade Avraame! Ali te alo lende neko taro mule, ka obratinen pe.' 31 I o Avraam phendā lese: 'Te na šunde adava so pisinđa o Mojsije hem o proroci, naka šunen ni te neko uštino taro mule."

17 O Isus phendā ple učenikonendē: "O iskušenja mora te aven, ali jao okolese prekala kaste avena. 2 Olese ka ovel ine po Šukar ki men te ovel lese phandlo baro bar hem te ovel frdime ano more, nego te čerel jekh akale tikorendar te perel ano greh. 3 Arakhen tumen! Te to phral grešni, ukorin le, i te pokajinđa pe, oprostин lese. 4 I te efta puti ko dive grešni premala tute hem efta puti avela kora tute hem vaćeri će: 'Kajinav man', oprostин lese." 5 O apostolja phende e Gospodese: "De amen po bari vera!" 6 A o Gospod phendā: "Te isi tumen vera tikori sar zrno ot gorušica, ka phenen ine akale kaštene: 'Ikal tut taro koreno hem sadin tut ano more!' I ka šunel tumen ine. 7 Te phena da nekas tumendar isi sluga kova handela ili arakhi e bakren. I kad ov irini pe tari njiva, ko tumendar ka phenel lese: 'Siđar ava akari hem beš te ha maro'? 8 Na li, umesto adava, ka phenen lese: 'Čer maje te hav, phand tut i kecélja hem kande man đikote hava hem pijava, a palo adava tu ka ha hem ka pije'? 9 Valjani li o gospodari te zahvalini e slugase so čerda adava so ine lese naredime? Na. 10 Adahar hem tumen, kad čerena sa so naredinda tumende o Devel, vaćeren: 'Amen injam sluge kolende na valjani te zahvalini pe! Čerđam samo soi amari buti!' 11 I sar o Isus đzala ine nakori diz Jerusalim, nakhino maškari regija Samarija hem i regija Galileja. 12 I sar đerdini ine ko nesavo gav, nakoro leste ale deš gubavci kola terdine po dur olestar 13 hem vičinde: "Isuse, Gospodarona, smilujin tut amende!" 14 Kad dikhlija len o Isus, phendā lende: "Džan hem mothoven tumen e sveštenikonendel!" I sar džana ine dromeja, saslike tari guba. 15 I jekh olendar kad dikhlija so saslijo, irinđa pe koro Isus slavindoj e Devle oto sa o glaso. 16 Pelo anglo lesere pre mujeja di phuv, zahvalindoj lese. A ov inele Samarijanco. 17 Tegani o Isus pučlja: "Na li deš saslike? A kaj pana okola enja? 18 Nijekh li olendar na aračhilo te irini pe hem te slavini e Devle, sem akava jekh kova čak nane ni Jevrejco?" 19 I phendā e manušese: "Ušti hem dža! Ti vera spasinđa tut!" 20 Jekh dive o fariseja puče e Isuse kad ka avel o carstvo e Devlesoro. O Isus phendā lende: "O carstvo e Devlesoro na avela e znakonencar saven ka šaj te dikhen pe. 21 Naka šaj te phenel pe: 'Ače

akatei!" ili 'Eče adari!' Adalese soi o carstvo e Devlesoro maškara tumende!" 22 Tegani phenda ple učenikonende: "Avela o vreme kad ka mangen te dikhen samo jekh dive e Manušesere Čavesoro, ali naka šaj te dikhen le. 23 O manuša ka phenen tumende: 'Eče adari!' ili 'Ače akatei!' Ali ma džan adari hem ma prastan palo lende! 24 Adalese so o aviba e Manušesere Čavesoro ko lesoro dive ka ovel sar kad i munja čhinela taro jekh krajo e nebosoro, a svetlini ko dujto. 25 Ali angleder adalestar valjani but te patini hem te ovel odbacime akala generacijatar. 26 Hem sar so inele ano vreme kad o Noje živinda, adahar ka ovel hem ano vreme kad me, o Čavo e manušesoro, ka avav. 27 O manuša hana ine hem pijena, lena pe hem dena pe sa di o dive kad o Noje đerdinka ki barka. Tegani alo o baro pani hem tasavđa sarijen. 28 Ađahar da inele ano vreme kad o Lot živinda. O manuša ani diz Sodoma hana ine hem pijena, činena hem biknena, sadinena hem vazdena čhera. 29 A ko dive kad o Lot iklilo tari Sodoma, odupral sar bršin peli jag hem sumpor hem mudarđa sarijen. 30 Ađahar ka ovel hem ko dive kad o Čavo e manušesoro ka mothoj pe. 31 Ko adava dive, ko ka ovel upro čher, a lesere stvarija ano čher, ma te huljel te lel len. Ađahar da, ko ka ovel ki njiva, ma te irini pe čhere palo ple stvarija. 32 Setinen tumen so ulo e Lotesere romnjaja! 33 Ko dikhela te arakhi plo dživdipe, ka našali le, a ko našali plo dživdipe zbog mande, ka arakhi le. 34 Vaćerava tumende: ki adaja rat duj džene ka pašljon ani jekh soba; jekhe ka lel pe, a e dujtome ka ačhaj pe. 35 Duj đuvlja zajedno ka čeren hajbnase; jekha ka lel pe, a e dujtona ka ačhaj pe. 36 [Duj murša ka čeren buti ki njiva; jekhe ka lel pe, a e dujtome ka ačhaj pe.] 37 I on pučle e Isuse: "Kaj, Gospode?" A ov phenda lende: "Kaj isi mulo telo, adari čedena pe o lešinarija."

18 Tegani o Isus vaćerda ple učenikonende priča da uvek valjani te molinen pe hem te na odustajinen. 2 Phenda: "Inele nesavo sudija ani jekh diz. Na darandilo e Devlestар hem na ačhilo lese di o manuša. 3 A inele hem nesavi udovica ani adaja diz. Oj stalno avela ine koro leste hem molini le: 'De man pravda anglo okova kova tužini man!' 4 Ov jekh vreme na mangla te pomožini lače. Ali kad nakhlo nesavo vreme, phenda korkoro pese: 'Iako na darava e Devlestар hem na ačhilo maje di o manuša, 5 ka dav pravda akala udovicaće, adalese so stalno avela kora mande, i te na avel više te dosadini man!'" 6 Tegani o Gospod Isus phenda: "Šunen šukar so phenda o nepravedno sudija! 7 O Devel li naka del pravda ple izabirimende kola rat hem dive molinena le? Ov li ka ačhaj len te adžićeren? 8 Vaćerava

tumende, ka del len pravda, hem adava sigate. Ali kad me, o Čavo e manušesoro, ka irinav, ka arakhav li vera ki phuv?" 9 Tegani o Isus vaćerđa akaja priča okolende kola mislinde dai pravedna, a averen dikhle sar po tikoren pumendar: 10 "Duj manuša dželete ko Hram te molinen pe: jekh inele farisej, a o dujto cariniko. 11 O farisej, terdindoj, molinda ana peste adahar: 'Devla, hvala će so na injum sar avera manuša: čora, nepravedna, preljubnici ili sar akava cariniko. 12 Postinava duj puti ano kurko hem dava desetak oto sa so zaradinava.' 13 A o cariniko, terdindoj odural, na mangla ni te dikhel nakoro nebo, nego khuvela pe ine ko gruđa ot i tuga hem vaćeri: 'Devla, smilujin tut maje, e grešnikose!' 14 Vaćerava tumende: akava cariniko irinda pe čhere opravdime anglo Devel, a na o farisej! Adalese so ko pes povazdela, ka ovel peravdo; a ko ponizini pe ka ovel povazdime." 15 O manuša anena ine anglo Isus pumare tikore čavoren te čhivel ple vasta upro lende. I kad o učenici dikhle adava, braninde lende. 16 Ali o Isus vičinda len angla peste vaćerindo e učenikonende: "Muken e čavoren te aven kora mande hem ma braninen lende, adalese so esavkende pripadini o carstvo e Devlesoro! 17 Čače vaćerava tumende, ko na primini o carstvo e Devlesoro sar o čavoro, naka đerdini ano leste." 18 I nesavo šerutno e jevrejengoro pučlja e Isuse: "Učitelju šukareja, so valjani te čerav te dobinav o večno dživdipe?" (aiōnios g166) 19 A o Isus phenda lese: "Sose vičineja man šukareja? Samoi jekh šukar – o Devel. 20 O naredbe džane: 'Ma čer preljuba!', 'Ma mudar!', 'Ma čor!', 'Ma svedočin hovavne!', 'Poštujin te dade hem te daja!'" 21 Tegani o šerutno phenda: "Sa adava ićerava pana taro tikoripe." 22 Ko adava, o Isus phenda lese: "Pana jekh ačhola tut te čere: biknin sa so isi tut, a o pare de e čororenđe i ka ovel tut barvalipe ano nebo. Tegani ava hem phir pala mande." 23 A ov kad šundja adava, rastužisalo adalese so na mangla te biknel plo baro barvalipe. 24 A kad dikhla le o Isus sar rastužisalo, phenda: "Kobori pharo e barvalende te derdinjen ko carstvo e Devlesoro! 25 Po lokhei e kamilaće te nakhel maškaru kan e suvjakoro nego e barvalese te đerdini ko carstvo e Devlesoro." 26 A o manuša kola šunde adava, phende: "Ko onda šaj te ovel spasime?" 27 A o Isus phenda lende: "So nane moguće e manušenđe, moguće i Devlese." 28 O Petar phenda: "Ače, amen sa ačhavđam te dža pala tute." 29 A o Isus phenda lende: "Čače vaćerava tumende, dijekh kova ačhavđa plo čher, ili e romnja, ili e phraljen, ili e dade hem e daja, ili e čhaven zbog o carstvo e Devlesoro, 30 ka primini po više ko akava sveto adalestar so ačhavđa hem ka primini o večno dživdipe ko sveto savo avela." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 O Isus cidiđa

pe e dešu duje apostolencar ki strana hem phēnda lende: "Ače, džaja nakoro Jerusalim. Adari ka pherđol sa adava so o proroci pisinde ano Svetu lili mandar, e Manušesere Čhavestar. 32 Ka den man ko manuša kola nane Jevreja. On ka maren muj mancar, ka vredinen man hem ka čhungaren man. 33 Ka šibinen man hem ka mudaren man, ali o trito dive ka uštav taro mule." 34 O učenici na halile ništa adalestar so o Isus vaćerđa lende. O značenje adale lafengoro inele garavdo olendar, i na džande sostar o Isus vaćeri. 35 Kad o Isus alo paše uzali diz Jerihon, uzalo drom bešela ine nesavo kororo manuš hem prosini. 36 Kad o kororo manuš šunda sar o narodo nakhela, raspučja pe soi adava. 37 I phende lese so o Isus o Nazarećanin nakhela. 38 Tegani o kororo vičinda: "Isuse, Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!" 39 A o manuša kola phirde anglo Isus vičinde upro leste te traini, ali ov pana po zorale vičinda: "Čhaveja Davidesereja, smilujin tut maje!" 40 Tegani o Isus terdino hem naredindā te anen e korore anglo leste. I kad ande le, o Isus pučja le: 41 "So mangeja te čerav će?" A o kororo phēnda: "Gospode, mangava te dikhav." 42 I o Isus phēnda lese: "Dikh! Ti vera sasljarda tut." 43 I otojekhvar o kororo šaj ine te dikhel hem lelja te džal palo Isus slavindo e Devle. I sa o manuša kola dihle adava zahvalinde e Devlese.

19 O Isus đerdinda ani diz Jerihon. I sar nakhela ine maškari diz, 2 alo nesavo manuš palo anav Zakej te dikhel le. O Zakej inele jekh taro šerutne e carinikonengere ani diz hem inele barvalo. 3 Ov pokušinda te dikhel koi adava o Isus, ali našti ine taro narodo adalese so inele pretičkoro. 4 Adalese prastandilo po anglal hem uklinđa upro e smokvakoro kaš te šaj dikhel e Isuse adalese so džandā da valjani te nakhel adathar. 5 A kad o Isus reslo adari, dihla upre hem phēnda lese: "Zakej, hulji sigate! Avdive valjani te ovavano to čher." 6 I o Zakej huljilo sigate hem radosno primindā le pese ano to čher. 7 Sa o manuša kola dihle adava, lelje te gundiñen, vaćerindo: "Dželo koro grešniko te bešel." 8 A o Zakej terdino hem phēnda e Gospodese e Isusese: "Ače, Gospode, ekvaš oto barvalipe mlo ka dav e čororende, a te nekas hovavđum, ka irinav lese štar puti više." 9 A ko adava, o Isus phēnda lese: "Avdive alo o spasenje ano akava čher, adalese soi hem akava manuš potomko e Avraamesoro. 10 Adalese so, me, o Čhavo e manušesoro, aljum te rodav hem te spasinav e našalden!" 11 I sar but manuša šunena ine e Isuse, ov vaćerđa lende hem akaja priča, adalese so inele paše uzalo Jerusalim, a on mislinde da o carstvo e Devlesoro otojekhvar ka mothoj pe. 12 Phēnda: "Inele jekh ugledno manuš kova spremisalo te džal ki durutni phuv te ovel čhivdo zako caro, a palo

adava te irini pe čhere. 13 I vičinda ple deše slugen, dindā len po ekvaš kilo srebro hem phēnda lende: 'Zaradinjen maje adahar so ka čeren buti adaleja đikote na avava.' I dželo ko drom. 14 A o manuša oti lesiri phuv mrzinde le, i bičhalde pumare manušen adari kaj ov dželo te phenen: 'Na mangaja akale te ovel amaro caro.' 15 Kad o ugledno manuš irindā pe sar caro, naredinda te vičinen koro leste okole slugen, kolendje dindā pare, te dikhel kober zaradinde lese. 16 O provo sluga alo vaćerindo: 'Gospodarona, oto adava so dindan man, čerdum deš puti više.' 17 I ov phēnda lese: 'But šukar. Tu injan šukar sluga! Adalese so injanle maje verno ko najhari, ka dav tut te vladine upro deš dizja!' 18 O dujto sluga alo vaćerindo: 'Gospodarona, oto adava so dindan man, čerdum pandž puti više.' 19 I lese phēnda: 'Ka dav tut te vladine upro pandž dizja!' 20 O trito sluga alo vaćerindo: 'Gospodarona, ače to srebro savo dindan man. Garavđum le ano jekh kotor e šejengoro. 21 Čerdum adahar adalese so darandiljum tutar so injan strogo manuš. Leja okova so nane klo hem čedeja kaj na sejindan.' 22 A ov phēnda lese: 'Tu injan bišukar sluga! Palo te lafiya ka sudinav tut. Te džandan so injum strogo manuš, da lava okova so nane mlo hem čedava so na sejindum, 23 sose onda na dindan mle pare ki kamata? Di akana ka ovel man ine više pare save ka lav ine avindoj čhere.' 24 Tegani phēnda okolendje kola terdine uzalo leste: 'Len akale slugastar o srebro hem den le okolese kas isi deš puti edobor!' 25 A on phende lese: 'Ali, gospodarona, ole već isi pandž kilja srebro.' 26 Ov phēnda: 'Dikhena da đijkhe kas isi, ka del pe lese pana, a okole kas nane ka lel pe lestar hem adava so isi le. 27 A okole mle neprijateljen, so na mangle te ovav lengoro caro, anen akari hem čhinjen len angla mande!' 28 I kad vaćerđa lende adava, o Isus nastavindā plo drom nakoro Jerusalim. 29 Kad alo paše uzalo gava Vitfaga hem Vitanija, uzali gora vičimi e Maslinakiri, bičhalda duje učenikonen 30 vaćerindo: "Džan ko adava gav savoi angla tumende. I kad ka đerdinen, ka arakhen phandle terne here upro saveste pana njekh manuš na beštino. Phraven le hem anen le akari. 31 Te neko pučja tumen: 'Sose phravena le?', phenen lese: 'E Gospodese valjani.'" 32 On džele hem arakhle adahar sar so phēnda lende o Isus. 33 I sar phravena ine e terne here, o manuša, kasoro inele o terno her, pučle len: "Sose phravena e terne here?" 34 A on phende: "E Gospodese valjani." 35 I ande e here anglo Isus. Čhivde pumare fostanja upro her hem bešljarde e Isuse upro leste. 36 I sar džala ine anglal bešindoj upro her, o manuša buljarena ine pumare fostanja upro drom anglo leste. 37 A kad alo paše uzalo than kotar huljela pe ine tari e Maslinakiri gora, sa o učenici so inele

adari lelje radosno hem oto sa o glaso te slavinen e Devle zako sa o čudesija save dikhle, 38 vačerindoj: "Blagoslovime o Caro kova avela ano anav e Gospodesoro! Nek ovel mir ano nebo hem slava e Devlese ko učipe!" 39 Tegani nesave fariseja, kola inele maškaro lende, phende e Isusese: "Učitelju, phen te učenikonenđe te na vačeren adava." 40 A o Isus phenda lende: "Phenava tumenđe, te trainde on, o bara ka vičinen." 41 I kad o Isus alo paše uzalo Jerusalim, dikhindoj i diz, runda lače 42 vačerindoj: "Oh, te džane ine avdive hem tu so anela će mir! Ali adavai akana garavdo te jačhendar. 43 Ka aven o dive kad te neprijatelja ka čhiven će barikade, ka opkolinen tut hem taro sa o strane ka pritiskinen tut. 44 Ka uništinen hem tut hem te dizutnen. Naka ačhaveni bar upro bar adalese so na pendžarđan o vreme kad o Devel alo te spasini tut." 45 Kad o Isus alo ano Jerusalim, derdinka ano boro e hramesoro hem lelja te ispuđini adathar okolen so biknena. 46 Phenda lende: "Pisimei ano Sveti lili: 'O čher mlo ka ovel čher zaki molitva', a tumen čerđen olestar 'than kote čedena pe o čora!'" 47 I taro dive ko dive, o Isus sikavđa e manušen ano boro e hramesoro. A o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar zajedno e jevregjere starešinencar rodena ine sar te čeren o Isus te ovel mudardo, 48 ali na arakhle sar adava te čeren, adalese so sa o manuša pažljivo šunena ine lesoro sikaviba.

20 I jekhvar sar o Isus sikaj ine e manušen ano boro e Hramesoro hem vačeri lende ine o Šukar lafi, ale uzalo leste o šerutne sveštenici, o učitelja e Zakonestar hem o starešine 2 hem pučle le: "Vačer amenđe kotar tuće autoritet te čere akava? Ko dinda tut pravo?" 3 O Isus phenda lende: "Hem me tumen ka pučav nešto. Vačeren maje: 4 Ko dinda pravo e Jovane te krstini e manušen, o Devel kovai ano nebo ili o manuša?" 5 A on raspravinde pe maškara pumende vačerindoj: "Te phendam 'o Devel kovai ano nebo', ov ka pučel amen sose onda na verujindam lese. 6 A te phendam 'o manuša', sa o manuša ka mudaren amen barencar, adalese soi uverime da o Jovan inele proroko." 7 Adalese phende e Isusese: "Na džanaja ko dinda pravo e Jovane." 8 I o Isus phenda lende: "Ni me onda naka phenav tumenđe kotar maje pravo akava te čerav." 9 Tegani o Isus lelja te vačeri e narodose akaja priča: "Nesavo manuš sadinka vinograd, iznjminda le nesave vinogradarende hem dželo ko drom ko but vreme. 10 I kad alo o vreme te čeden pe o drakha, bičhalda e sluga koro vinogradarija te šaj den le oto bijandipe e drakhakoro. Ali o vinogradarija marde le hem bičhalde le palal čuče vastencar. 11 I o gospodari bičhalda avere sluga. Ali on hem ole marde, lađarde le hem bičhalde

le palal čuče vastencar. 12 I palem o gospodari bičhalda koro lende hem e tritone sluga. A on čerde le ko rata hem frdinde le avri taro vinograd. 13 Tegani o gospodari oto vinograd phenda: 'So te čerav? Ka bičhalav lende mle mangle čhave. Šaj ole ka poštujinen.' 14 Ali kad o vinogradarija dikhle le, vačerde maškara pumende: 'Akavai o nasledniko. Hajde te mudara le hem amende te ačhol o nasledstvo.' 15 I frdinde le avri taro vinograd hem mudarde le. So mislinena, so ka čerel o gospodari adale vinogradarende? 16 Ka avel hem ka mudari len, a o vinograd ka iznajmini averende." I okola kola šunde adaja priča, phende: "Te na del o Devel adava te ovel!" 17 A o Isus dikhla ano lende hem phenda: "A so onda značini adava soi pisime ano Sveti lili: 'O bar savo odbacinde o zidarija ulo najbitno bar e čheresoro'? 18 Đijekh kova perela upro adava bar, ka phagel pe, a te pelo adava bar upra nekaste, ka zgnječini le." 19 A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici mangle tegani te dolen e Isuse, adalese so džande da akaja priča vačeri olendar, ali darandile e narodostar. 20 A o učitelja e Zakonestar hem o šerutne sveštenici posmatrinena ine e Isuse. Bičhalde koro leste špijunen, kola čerde pe dai iskrena, sar te dolen le ko bišukar lafi i te šaj preden le ko upravniko e rimesoro te osudini le. 21 I o špijunja pučle e Isuse: "Učitelju, džanaja da vačereja hem sikaveja Šukar hem na dikheja kovai kova, nego čaćimase sikaveja oto drom e Devlesoro. 22 Valjani li amen o Jevreja te platina o porez e rimesere carose ili na?" 23 A o Isus džanda so on mangle te prevarinen le i phenda lende: 24 "Mothoven maje i kovanica savaja platinena o porez. Kasiri slika hem kasoro anav isi la?" A on phende: "E carosoro." 25 Tegani o Isus phenda lende: "Onda den soi e carosoro e carose, a soi e Devlesoro e Devlese." 26 I adahar o špijunja našti ine te arakhen ništa bišukar ano okova so o Isus vačerđa i trainde adalese so inele zadivime lesere vačeribnaja. 27 I ale koro Isus nesave sadukeja kola vačerena da nane uštiba taro mule, i pučle e Isuse: 28 "Učitelju, o Mojsije pisindā amende so te čerel o manuš te mulo lesoro phral kova pala peste ačhavđa romnja bizo čhave. Adava manuš valjani te lel ple phralesere romnja te šaj oj te bijani čhove kova ka ovel nasledniko e mulesoro. 29 Adahar, inele efta phralja. O prvo lelja romnja i mulo, a na ačhavđa pala peste čhavén. 30 O dujto phral lelja ple phralesere romnja, ali hem ov mulo. 31 Tegani o trito phral lelja adala romnja i mulo hem adahar sa o efta phralja. I nijekh olendar na ačhavđa čhavén pala peste. 32 Ko kraj muli hem i romni. 33 Kasiri onda romni oj ka ovel kad ka uštel pe taro mule, a inele dindi ko sa o efta phralja?" 34 O Isus phenda lende: "O manuša ko akava sveto lena pe hem

dena pe. (aiōn g165) 35 A okola kolen o Devel smatrini dai dostojava te oven vazdime taro mule hem te živinen ko sveto savo avela, ni ka len pe ni ka den pe. (aiōn g165) 36 Adalese so našti više ni te meren: ka oven sar o andelja. Oni čhave e Devlesere, adalese so o Devel ka vazdel len taro mule. 37 A da o mule uštena, mothovda hem o Mojsije ano Svetu lil kote pisini oto grmo savo ine thabljola. Adathe ov zako Gospod phenela dai 'Devel e Avraamesoro, e Isaakesoro hem e Jakovesoro' iako on tegani inele mule. 38 A o Devel nane Devel e mulengoro, nego Devel e dživdengoro. Adalese soi on e Devlese pana dživde." 39 Nesave učitelja e Zakonestar phende e Isusese: "Učitelju, šukar vaćerđan!" 40 I nijekh više na tromanđilo te pučel le nešto. 41 Tegani o Isus pučila okolen so šunena le ine: "Sar šaj te vaćeri pe dai o Hrist samo e Davidesoro čhavo?" 42 A korkoro o David phenela ano lil oto Psalmija: 'O Gospod phenda mle Gospodese: Beš ko počasno than, oti mli desno strana, 43 đikote na pašljarava te neprijateljen talo te pre!' 44 Te o David vičini le 'Gospode', sar onda o Hrist šaj te ovel samo lesoro čhavo?" 45 Tegani anglo sa o manuša, o Isus phenda ple učenikonende: 46 "Arakhen tumen e učiteljendar e Zakonestar! On volinena te phiren urjavde ano bare fostanja hem o manuša, ano baro poštujiba, te pozdravinen len ko trgija. Volinena te bešen ko anglune thana ano sinagoge hem ko najšukar thana ko gozbe. 47 Hana o imanje e udovicengoro hem čerena pe dai pobožna ađahar so molinena bare molitve. On ka oven po zorale kaznime nego avera manuša."

21 Na nakhlo but palo adava, o Isus vazdinda plo šero hem dikhļa sar o barvale manuša čhivena pumare pare ani e hramesiri kutija zako čediba. 2 Adahar dikhļa hem jekha čorora udovica sar čhivela samo duj najtikore kovanice. 3 Tegani phenda: "Čače vaćerava tumende, akaja čorori udovica čhivđa više sarijendar. 4 Adalese so sare akala dinde oto buderi so isi len, a oj, kojai čorori, dindža sa so inola zako živiba." 5 I sar nesave učenici vaćerena ine adalestar sari o Hram šukar ukrasime šuze bare barenčar hem e daronencar savei posvetime e Devlese, o Isus phenda: 6 "Ka avel o dive kad oto sa akava so dikhena naka ačhol ni bar upro bar. Đijekh ka ovel peravdo." 7 I on pučle e Isuse: "Učitelju, kad adava ka ovel? Savo znako ka mothoj amende da ka ovel adava?" 8 A o Isus phenda: "Dikhen te na oven hovavde. Adalese so but džene ka aven ano mlo anav vaćerindoj: 'Me injum o Hrist' hem: 'Alo paše o kraj akale vremesoro.' Ma džan palo lende! 9 A kad šunena zako mariba hem zako pobune, ma te daran. Adalese so prvo adava valjani te ovel, ali nane odmah o kraj." 10 Tegani

phenda lende: "Jekh nacija ka uštel upri aver nacija hem jekh carstvo upro aver carstvo. 11 Ko but thana ka oven bare zemljotresija, bokhalipe hem zaraze. Ka mothoven pe čudesna znakija ko nebo savendar o manuša ka daran. 12 Ali angleder so sa adava te ovel, ka dolen tumen hem ka progoninen tumen, ka legaren tumen ko sudo ano sinagoge hem ko phandlipe, ka legaren tumen anglo carija hem anglo vladarija, hem sa adava zbog mande. 13 Adava ka ovel tumende te šaj svedočinen lende mandar. 14 Adalese zapamtin: ma pripreminen tumen angleder save lafencar ka braninen tumen. 15 Adalese so me ka dav tumen mudrost hem lafija ko save nijekh tumaro protivniko naka šaj te irini lafi. 16 A ka izdajinen tumen čak hem tumare dada hem o daja, tumare phralja, tumari familija hem tumare amala; hem nesaven tumendar ka mudaren. 17 I sare ka mrzinjen tumen zbog mande, 18 ali ni jekh bal tumare šerestar naka perel. 19 Adaleja so ka ačhoven verna, ka dobinen o večno dživdipe." 20 O Isus phenda hem akava: "I kad ka dikhen sar o Jerusalim opkolime e vojskendar, te džanen da alo lesoro vreme te ovel uništimo. 21 Tegani okola kola živinenina ani e judejakiri regija nek našen ko gore. Okola kola živinenina ano Jerusalim nek iklijon avri, a kolai ko polje, te na đerdinen ani diz. 22 Adalese so adala ka oven o dive oti e Devlesiri kazna, te pherđol sa soi pisime ano Svetu lil. 23 Jao e khamnjende hem okolende kola dena čući ko adala dive! Adalese so bari nevolja ka ovel upri phuv hem e Devlesiri holi ka perel upro akava narodo. 24 Nesave olendar ka oven mudarde mačeja, a avera ka oven legarde ko ropstvo maškar so o nacije. O Jerusalim ka ovel gazine e manušendar oto avera nacije sa đikote na nakhela lengoro vreme." 25 O Isus phenda hem akava: "I ka oven čudna znakija ko kham, ko masek hem ko čerenja, a ki phuv o nacije naka džanen so te čeren oti dar zbog adava so o more ka čerel glasna zvukija hem bare talasija. 26 O manuša ka meren oti dar hem oto adžićeriba o bišukaripe savo avela ki phuv, adalese so o zoralipa e nebosere ka oven potresime. 27 Tegani sare ka dikhen man, e Čhave e manušesere, sar avava upro oblako ano zoralipe hem ani bari slava. 28 A kad sa adava ka počini te ovel, terđoven ko pre bizi dar hem vazden tumare šere adalese soi paše tumaro spasenje." 29 Tegani o Isus phenda lende akaja priča: "Dikhen i smokva ili bilo savo aver kaš. 30 Kad dikhena da ikljona listija upro leste, korkore džanen dai paše o linaj. 31 Ađahar hem tumen kad dikhena da ovela sa adava, te džanen dai o carstvo e Devlesoro paše. 32 Čače vaćerava tumende, akaja generacija naka nakhel đikote sa adava na ovela. 33 O nebo hem i phuv ka nakhen, ali mle lafija nikad naka nakhen." 34 I o Isus phenda

lende: "Arakhen tumen te na oven zaokupirime pibnaja, mačojbnaja hem akale dživdipnasere brigencar i te resel tumen otojekhvar adava dive. **35** Adalese so adava dive ka avel sar zamka upro sa o manuša ki phuv. **36** Adalese oven džangale hem stalno molinen te šaj nakhaven sa adava so valjani te ovel hem te terđoven anglo Čavo e manušesoro." **37** Diveja o Isus sikaj ine ano Hram, a raćaja ikljola ine tari diz hem džala te nakhaj i rat ki gora vičimi e Maslinakiri. **38** I sa o manuša rano sabajleja džana ine ko Hram te šunen le.

22 Avela ine paše o Prazniko e bikvascone marengoro, savo vičini pe Pasha. **2** O šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar rodena ine sar te čren o Isus te ovel mudardo, ali darandile e narodostar. **3** Tegani o Sotoni đerdinđa ano Juda vičime Iskariot kova ineje jekh oto dešu duj apostolja e Isusesere. **4** Ov dželo koro šerutne sveštenici hem koro narednici e hramesere stražakere hem dogovorinda pe olencar sar te predel lende e Isuse. **5** On ule radosna hem phende e Judase da ka den le pare. **6** I ov pristaninđa. I adahar lelja te rodel Šukar prilika te izdajini e Isuse kad naka ovel narodo uzalo leste. **7** Kad alo o prvo dive oto Prazniko e bikvascone marengoro, ko savo valjanda te žrtvujini pe bakrore zaki Pasha, **8** o Isus phenda e Petrese hem e Jovanese: "Džan hem čeren amendě te ha e pashakoro hajba." **9** A on phende lese: "Kaj mangeja te čera le?" **10** Ov phenda lende: "Šunen. So ka đerdinen ki diz, ka resel tumen jekh manuš kova akhari pani ano khoro. Džan palo leste. Ko čher ko savo ka đerdini **11** roden e čherutne hem vaćeren lese: 'O učitelj pučela ki savi soba šaj te hal e pashakoro hajba ple učenikonencar?' **12** I ov ka mothoj tumenđe i bari upruni soba savi već pripremieme. Adari čeren amendě zako hajba." **13** I on džeze hem arakhle sa adahar sar so phenda lende o Isus i adari čerde zako hajba e pashakoro. **14** I kad alo o vreme, o Isus čhivđa pe uzalo astali ple apostolencar. **15** I phenda lende: "Edobor manglijum te hav akaja Pasha tumencar angleder so ka patinav. **16** Adalese so, vaćerava tumenđe, naka hav la više đikote lakoro čačikano značenje na pherđola ano carstvo e Devlesoro." **17** Tegani lelja i čaša e moljaja, zahvalinda e Devlese hem phenda e apostolendje: "Len akaja mol hem podelenin la maškara tumende. **18** Adalese so, vaćerava tumenđe, naka pijav više mol đikote o carstvo e Devlesoro na avela." **19** I lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglia le hem dinđa le e apostolendje vaćerindoj: "Akavai mlo telo savo dela pe zako tumende. Čeren akava te setinen tumen mandar." **20** Adahar lelja hem i čaša e moljaja pali večera hem phenda: "Akaja čaša e moljaja nevoi savez ano mlo rat savo čhorela pe tumenđe. **21** Ali ače, o manuš kova ka

izdajini man mancari uzalo astali. **22** Adalese so, me, o Čavo e manušesoro, valjani te merav sar soi odredime, ali jao okole manušese kova ka izdajini man!" **23** I o apostolja lelje te pučen pe maškara pumende kova olendar šaj te ovel adava so ka čerel adahar nešto. **24** I o učenici lelje te raspravinen pe kovai olendar najbaro. **25** A o Isus phenda lende: "Avere nacijengere carija vladinena upro lende hem o vladarija lengere pumen vičinena 'manuša kola čerena Šukaripe'." **26** Ali tumen ma oven esavke! Nego, o najbaro maškar tumende nek ovel sar najtikoro, a o vođa nek ovel sar sluga. **27** A kovai po baro? Okova kovai uzalo astali ili okova kova kandela le? Na li okova kovai uzalo astali? A me maškara tumende injum sar okova kova kandela. **28** Tumen injen adala kola ačhile mancar ano mle iskušenja. **29** I me dava tumen te vladinen ano carstvo, sar so mlo Dad dinđa man: **30** te han hem te pijen maje uzalo astali ano carstvo mlo, hem te bešen ko tronja te sudinen upro dešu duj plemija e Izraelesere." **31** O Isus phenda: "Simone, Simone, ače o Sotoni rodinđa e Devlestare te iskušini tumen sar kad neko čhorela o div maškari sita. **32** Ali me molindum tuće te na našale ti vera. Adalese, kad palem ka irine tut mande, zorjar te phraljen." **33** A ov phenda lese: "Gospode, injum spremno te džav tuja hem ko phandlipe hem ko meriba." **34** A o Isus phenda: "Vaćerava će, Petre, o bašno naka dilabi avdive đikote trin puti naka hovave da na pendžareja man." **35** I phenda e apostolende: "Kad bičhalđum tumen ko drom bizo kese e parencar, bizo torbe hem bizi buderi obuća, na li falinđa tumenđe nešto?" A on phende: "Ništa." **36** Tegani o Isus phenda lende: "Ali akana kas isi kesa e parencar, nek lel la! Adahar hem i torba! A kas nane mači, nek biknel plo ogrtaci hem nek činelfse jekh. **37** Adalese so, vaćerava tumenđe, valjani te pherđol adava soi mandar pisime ano Svetu lil: 'Dikhle le sar jekhe zločinco.' Čače, pherđola sa soi pisime mandar." **38** A on phende: "Gospode, ače isi amen duj mačija!" A ov phenda: "Šukari!" **39** I iklindoj adathar, palo plo adeti, dželo ki e Maslinakiri gora. Oleja džeze hem lesere učenici. **40** I kad resle adari, phenda lende: "Molinen tumen te na peren ano iskušenje!" **41** I cidinđa pe olendar, edobor kobor šaj te frdel pe o bar, pelo ko kočija hem molindum pe e Devlese, **42** vaćerindoj: "Dade! Te mangeja, cide akaja čaša e patnjaja mandar. Ali, nek ovel pali ti volja, a na pali mli." **43** Tegani o andeo mothovđa pe lese taro nebo hem hrabrinđa le. **44** A kad inele ani po bari patnja, po zorale molindum pe. Lesoro znoj ulo sar kapke oto rat save perena ine upri phuv. **45** I pali molitva uštino, alo di ple učenici hem arakhlija len sar sovena adalese so inele umorna oto tugujiba. **46** Tegani pučlja len: "Sose sovena? Ušten hem molinen tumen te na

peren ano iskušenje!" 47 Sar pana o Isus vaćeri ine adava, ale nakoro leste but manuša kolen anda o Juda kova inele jekh oto dešu duj apostolja. Ov alo koro Isus te čumudini le ki čham. 48 A o Isus pučlja le: "Judo, čumudipnaja li izdajineja e Čhave e manušesere?" 49 Kad o učenici kola inele adari dikhle da o Isus ka ovel dolime, puče le: "Gospode, te napadina len li mačencar?" 50 I jekh olendar khuvđa mačeja e prvosveštenikosere sluga hem čhindā lesoro desno kan. 51 A o Isus phenda ple učenikonende: "Ačhavlen tumen adalestar!" I čhivđa plo vas upro lesoro kan hem sasljardja le. 52 Tegani phenda okolende so ale te dolen le, e šerutne sveštenikonende, e narednikonende e hramesere strażakere hem e starešinende: "Mačencar hem kaštencar aljen pala mande sar palo pobunjeniko. 53 Divencar injumle tumencarano Hram, i na dolinđen man. Ali akavai tumaro vreme hem o zoralipe e tominakoro vladini." 54 I dolinde e Isuse hem adathar legarde le ko čher e prvosveštenikosoro. A o Petar odural džala ine palo lende. 55 Kad tharde jag ko maškar e borosoro hem beštine uzalo late, hem o Petar beštino olencar. 56 I nesavi sluškinja dikhija le sar bešela uzali jag, i dikhija po šukarano leste hem phenda: "I akava inele oleja!" 57 A o Petar hovavđa vaćerindo: "Đuvlije, na pendžarava le!" 58 Na nakhlo but palo adava, dikhija le nesavo aver manuš hem phenda: "I tu injan jekh olendar!" A o Petar phenda: "Manušeja, na injum!" 59 I kad nakhlo di sar jekh sati, aver nesavo uporno tvrdinda: "Čaće akava inele oleja, adalese soi hem ov Galilejco!" 60 A o Petar phenda: "Manušeja, na džanav sostar vaćerejal!" I odmah, sar pana vaćeri ine, o bašno dīlabđa. 61 Tegani o Gospod Isus irindja pe hem dikhija ano Petar, a o Petar setindja pe lesere lafendar: "Vaćerava će, Petre, angleder so o bašno avdive ka dīlabi, trin puti ka hovave da na pendžareja man." 62 I o Petar ikiilo taro boro hem zorale rundja. 63 O čuvarija leje te maren muj e Isuseja hem te maren le. 64 Učharde lesere jačha hem phende lese: "Prorokujin ko khuvđa tut!" 65 I bute avere lafencar vredinena ine e Isuse. 66 Kad disililo, čedinde pe o starešine e jevrejengere, o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar, ande e Isuse pumendje ko sabor, ko Sinedrion, 67 hem phende lese: "Te injan tu o Hrist, phen amende!" A ov phenda lende: "Te phenđum tumende, naka verujinen; 68 a te pučljum tumen, naka odgovorinen. 69 Ali od akana me, o Čhavo e manušesoro, ka bešav ko počasno than, oti desno strana oto zoralipe e Devlesoro." 70 A on sare puče e Isuse: "Znači tu injan o Čhavo e Devlesoro?" A ov phenda lende: "Adahari sar so phenena: Me injum." 71 Tegani on phende: "Na valjani amende više avera svedoci. Sare amen šundam da korkoro pes osudinđa!"

23 Tegani sare kola inele ko sabor uštine hem legarde e Isuse koro Pilat, koro upravniko e rimesoro, 2 hem lejje te vaćeren protiv oleste: "Akale manuše arakhlijam sar zavodini amare narodo hem vaćeri lende te na platinen o porez e carose, a pese vaćeri dai o Hrist, o caro." 3 Tegani o Pilat pučlja e Isuse: "Tu li injan o caro e Jevrejengoro?" A o Isus phenda: "Adahari sar so pheneja." 4 Tegani o Pilat phenda e šerutne sveštenikonende hem e narodose: "Na arakhava nisavi krivica upro akava manuš!" 5 Ali on na ačhavde te vičinen: "Ple sikavibnaja vazdela pobuna maškaru manuša ki sa i phuv e Jevrejengiri. Lelja te čerel adava ani regija Galileja hem alo čak di akate ani diz Jerusalim!" 6 A kad o Pilat šundja adava, pučlja len nane li o Isus Galilejco. 7 I kad phende lese dai o Isus Galilejco, o Pilat bičhalda le koro Irod, kova vladinđa ani Galileja. A baš adala dive o Irod inele ano Jerusalim. 8 Kad o Irod dikhija e Isuse, but inele radosno adalese so pana angleder manglja te dikhel le adalese so but šundja olestar hem nadinda pe da o Isus ka čerel nesavo čudo anglo leste. 9 But so pučlja le, ali o Isus ništa na phenda lese. 10 A adari terđona ine o šerutne sveštenici hem o učitelja e Zakonestar vaćerindoj zorale protiv o Isus. 11 A o Irod hem lesere vojnici ponizinde e Isuse hem marde muj oleja. Urjavde le ano carikano fostani hem tegani o Irod bičhalda le palal koro Pilat. 12 Angleder o Irod hem o Pilat na inele ano šukar odnosija, a adava dive ule amala. 13 A o Pilat vičindja kora peste e šerutne sveštenikone, e vođen hem e narodo, 14 i phenda lende: "Anden kora mande akale manuše vaćerindoj da vazdela pobuna maškaru narodo. Ače, angla tumende pučljum le adalestar, ali na arakhlijum nisavi krivica zaki savi tumen optužinena le. 15 A ni o Irod na arakhija upro leste krivica i adalese bičhalda le palal kora amende. Akava manuš na čerđa ništa so zasluzini meriba. 16 Adalese samo ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le." 17 [A valjanđa zako prazniko, palo adeti, te mukel lende jekhe phandle manuše.] 18 Ko adava sare so inele adari vičinde: "Mudar adale manuše, a muk amende e Varaval!" 19 (O Varava inele phandlo adalese so učestvujindja ani pobuna savi inele ano Jerusalim hem adalese so mudarđa nekas.) 20 A o Pilat, adalese so manglja te mukel e Isuse, palem vaćerđa olencar, 21 ali on vičinde: "Čhiv le ko krsto! Čhiv le ko krsto!" 22 A o Pilat palo trito puti phenda lende: "A savo bišukaripe čerđa akava manuš? Na dikhava sose valjani te merel. Ka naredinav te šibinen le, i ka mukav le." 23 Ali on na ačhavde te vičinen oto sa o glaso rodindoj te čhivel e Isuse ko krsto. I lengoro vičiba inele sa po zoralo. 24 I adalese o Pilat odlučindja te del len adava so mangena. 25 Muklja

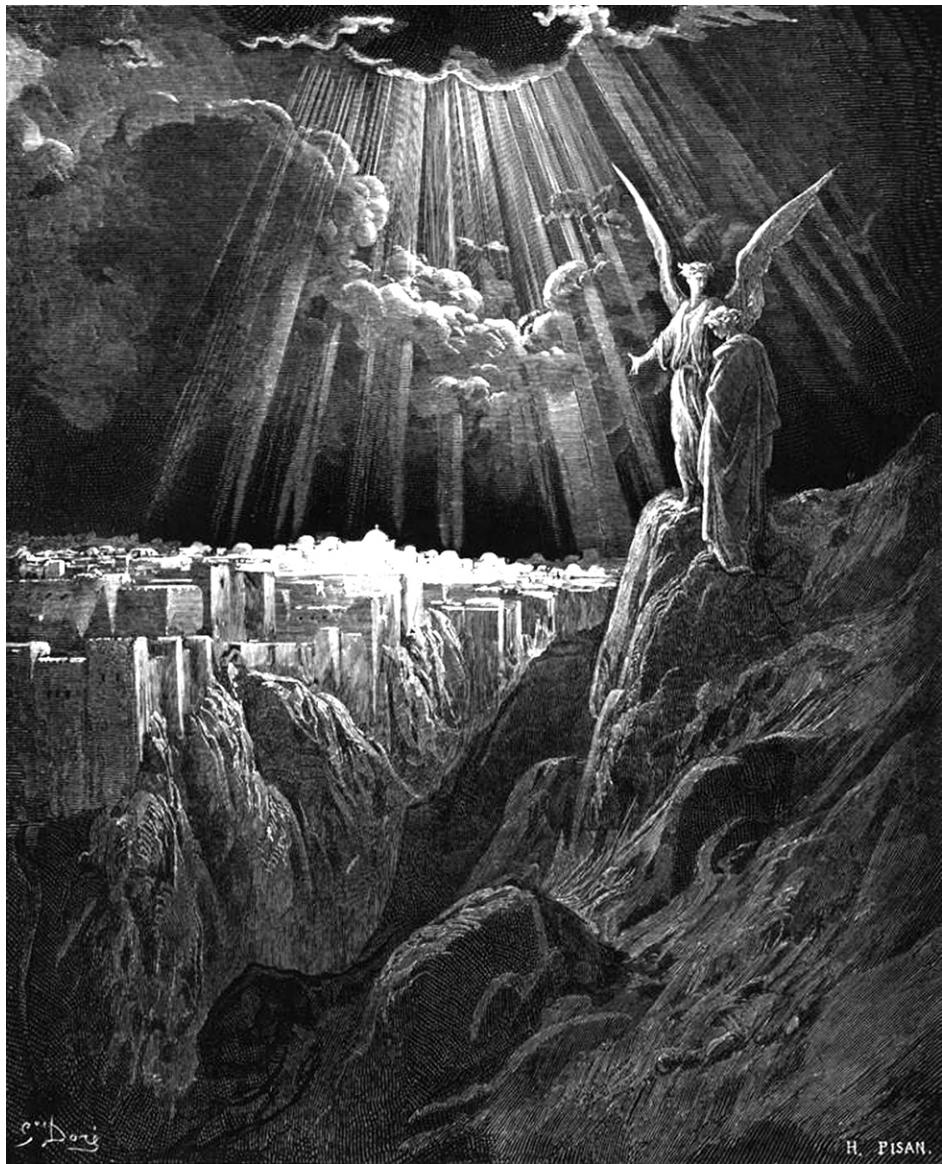
okole kole mangle, kova inele phandlo zbog i pobuna hem zbog o mudariba, a e Isuse dinđa ko vojnici te čeren oleja adava so o narodo manglja. 26 Sar o vojnici legarena ine e Isuse, dolinde nesave Simone tari Kirinija sar avela ine taro polje. Čhvde o krsto upro leste hem terinde le te akhari le palo Isus. 27 Palo Isus dželo baro narodo maškaro kolende inele hem o đuvlja kola runde hem žalinde le. 28 Ali o Isus irindja pe nakoro lende hem phendā lende: "Đuvljalen taro Jerusalim, ma roven pala mande, nego roven pala tumende hem tumare čhavende. 29 Adalese so, ače, avena o dive kad o manuša ka vaćeren: 'Bahtalei o đuvlja kolai bizo čhave, kola na bijande hem na dinde čući.' 30 Tegani 'ka phenen e planinende: Peren upra amende! hem e bregonende: Učharen amen!' 31 Adalese so, te adahar čerela pe mancar kova injum sar jekh sapano kaš, sigurno po bišukar ka čerel pe e manušencar kolai sar o šuke kašta." 32 A e Isuseja inele legarde pana duje zločinconen te oven mudarde. 33 I kad resle ko than vičime Kokalo e šeresoro, o vojnici čhvde ko krsto e Isuse hem čhvde adale zločinconen ko avera krstija: jekhe oti lesiri desno, a e dujtome oti lesiri levo strana. 34 O Isus phendā: "Dade, oprostin lende, adalese so na džanen so čerena!" Tegani o vojnici frdinde barbuti hem adahar delinde maškara pumende e Isusesere šeja. 35 O narodo terdino adari te dikhelfse, a e jevrebjengere vođe marde muj e Isuseja vaćerindo: "Averen spasindā; akana nek spasini korkoro pes tei čače ov o Hrist e Devlesoro, lesoro Izabirime!" 36 Hem o vojnici marde muj e Isuseja. Ale uzalo leste hem kaninde le ušli mol, 37 vaćerindo: "Te injan o caro e jevrebjengoro, spasin tut!" 38 A upreder lesoro šero terdino znako kote inele pisime: Akawai o caro e jevrebjengoro. 39 Jekh okole zločincondar vrednđa e Isuse vaćerindo: "Te injan o Hrist, sose na spasineja tut hem amen?" 40 A o dujto zločinco ukorindja adale so vrednđa e Isuse: "Sar na daraja e Devlesttar? Hem tu injan adahar osudime sar soi ov. 41 Amen pravedno injam kaznime zbog amare bišukar buća, a ov na čerda nisavo bišukaripe." 42 Tegani phendā: "Isuse, setin tut mandar kad ka ave ano to carstvo." 43 A o Isus phendā lese: "Čače vaćerava će, avdive ka ove mancar ano raj!" 44 A ko ekvaš o dive, i tomina učharda sa i phuv hem adahar inele trin saća, 45 adalese so o kham kalilo. A e hramesiri zavesa pharavdili ko ekvaš. 46 A o Isus vičindja oto sa o glaso: "Dade, tuće ano vasta mukava o duho mlo!" Kad phendā adava, muklja pli duša. 47 A kad e rimesoro kapetani dihlja so ulo, lelja te slavini e Devle, vaćerindo: "Čače akava manuš inele pravednik!" 48 But manuša kola čedinde pe adari te dikhentse, irindoj čhere khuvena pe ine ko gruđa adalese so ine lende žao. 49 A sa e Isusesere

amala, di o đuvlja kola phirde palo leste pana tari Galileja, odural terdine hem dihle sa adava. 50 A inele jekh manuš palo anav Josif tari Arimateja, diz ani Judeja. 51 Ov inele Šukar hem pravedno manuš kova adžičeri ine o carstvo e Devlesoro. Iako inele člano oto e jevrebjengoro sabor, na složinda pe adaleja so inele odlučime te roden o Isus te ovel mudardo. 52 Ov dželo koro Pilat hem rodindja te den le o telo e Isusesoro. 53 Tegani huljavda e Isusesoro telo taro krsto, paćarda le čaršaveja hem čhvda le ano grobo savo inele čerdo ano bar, ano savo pana nikko na inele čhvdo. 54 Adava dive inele Dive zako pripremiba zako savato savo samo so na ine te avel. 55 A o đuvlja, kola ale e Isuseja tari Galileja, dželete e Josifeja hem dihle sar e Isusesoro telo inele čhvdo ano grobo. 56 I irinde pe adari kaj bešena ine hem spreminde o mirisija hem o mastija savencar te makhen e Isusesoro telo. Ali ko savato odmorinde pe poštujendoj i naredba oto Zakoni e Mojsijasoro.

24 Rano sabajle, ko prvo dive oto kurko, o đuvlja ale ko grobo hem ande o mirisija save spreminde. 2 I dihle dai cidime o bar savo inele anglo udar e grobosoro. 3 Đerdinde andre, ali na arakhle o telo Gospodesoro e Isusesoro. 4 I sar terđona ine adari zbumine, otojekhvar iklike anglo lende duj manuša ano sjajna šeja. 5 O đuvlja but darandile hem peravde pumare šere nakori phuv, a on phende lende: "Sose rodena e dživde maškaro mule? 6 Ov nane akate. Uštino taro mule! Setinen tumen so vaćerda tumende dok pana inele ani Galileja: 7 'Me, o Čhavo e manušesoro, valjani te ovav dindo ano vasta e grešnone manušengere, te ovav čhvido ko krsto, ali o trito dive ka uštav.'" 8 Tegani on setinde pe da o Isus phendā lende adava. 9 I irinde pe taro grobo palal ki diz te vaćeren adava e dešujekhe apostolende hem sarijende averende. 10 Adala đuvlja inele i Marija Magdalena, i Jovana, i Marija e Jakovesiri daj, hem avera. I on sa adava vaćerde e apostolende, 11 ali o apostolja na verujinde lende, adalese so mislinde da sa adava izmislinde. 12 A o Petar uštino hem prastandilo di o grobo. Telilo hem dihlja samo o čaršavi saveja e Isusesoro telo inele paćardo. I irinda pe palal pučindoj pes so ulo adava. 13 Adava dive duj oto e Isusesere sledbenici džana ine ko gav Emaus, dur taro Jerusalim dešujekh kilometarija. 14 Odrumal vaćerena ine maškara pumende adalestar so ulo adala dive. 15 I sar vaćerena ine adahar, korkoro o Isus alo uzalo lende hem lelja te phirel olencar. 16 Ali olende na inele muklo te pendžaren le. 17 O Isus pučlja len: "Sostar vaćerena maškara tumende phirindoj?" Tegani on terdine, a ko lengere muja dičili žalost. 18 Jekh olendar, palo

anav Kleopa, phendā lese: "Sar so dičhola, tu injan jedino abandija ano Jerusalim kova na džanel so ulo adari akala dive." 19 O Isus pučlja len: "So ulo?" I on phende lese: "Adava so ulo e Isuseja e Nazarećanineja. Ov inele proroko zoralo ano lafija hem ano delja anglo Devel hem anglo sa o narodo. 20 Ali amare šerutne sveštenici hem amare avera vođe dinde le te ovel osudime ko meriba hem čhvde le ko krsto. 21 Amen nadinđam amen dai ov adava kova ka otkupini e Izraelsere narodo. A ače, tritoi dive sar ulo sa adava. 22 Hem pana zbuninde amen nesave amare đuvlja. Rano sabajle džeze ko grobo, 23 ali na arakhle e Isusesoro telo adari. Ale hem phende amendē da dikhle anđelen kola vaćerde lende dai o Isus dživdo. 24 Tegani nesave amendar džeze ko grobo hem arakhle ađahar sar so phende o đuvlja. Ali na dikhle e Isuse." 25 Tegani o Isus phendā lende: "O, sar na haljovenka? Sosei tumenđe pharo te verujinen sa adava so o proroci vaćerde? 26 On prorukijnde da o Hrist valjani te nakhel sa adala patnje angleder so đerdini pese ani slava." 27 I tegani lelja te objasnini lende soi e Hristestar pisime ano Sveta lila, počindoj e Mojsijasere lilendar hem ano sa e prorokonengere lila. 28 Sar avena ine paše uzalo gav Emaus, o Isus čerda pe da mangela te džal po dur. 29 Ali on terinde le te ačhol vaćerindo: "Ačhov amencar, adalese so lela te perel i rat!" I o Isus đerdindā ano čher hem ačhilo olencar. 30 Kad inele olencar uzalo astali, o Isus lelja o maro, zahvalinda e Devlese, phaglja le hem dindā len. 31 Tegani phravdile lengere jačha hem pendžarde le dai ov o Isus, ali ov otojekhvar na inele više anglo lende. 32 Tegani phende jekh averese: "Na ine amen li sar jag ano vile dok vaćerda amencar odrumal hem objasninda amendē o Sveta lila?" 33 I odmah uštine hem irinde pe ko Jerusalim. Adari arakhle sar bešena zajedno o dešujejh apostolja hem avera sledbenici e Isusesere 34 kola phende lende: "O Gospod čaće uštino taro mule hem mothovđa pe e Simonese!" 35 Tegani o duj manuša vaćerde lende sa so ulo ko drom nakoro Emaus hem sar pendžarde e Isuse kad phaglja o maro. 36 Sar pana vaćerena ine adalestar, o Isus otojekhvar terdino maškar olende hem phendā lende: "Mir tumenčar!" 37 A on but darandile, adalese so mislinde da dikhena duho. 38 Tegani o Isus phendā lende: "Sose darana? Hem sose isi tumen sumnje ano vile? 39 Dikhen mle vasta hem mle pre! Me injum! Pipinen man hem ka dikhen! E duho nane telo hem kokala sar so dikhena da man isi!" 40 Vaćerindo adava, mothovđa lende ple vasta hem o pre. 41 On edobor inele radosna hem začudime da našti ine te verujinen. Tegani o Isus pučlja len: "Isi tumen li nešto hajbnase?" 42 I on dinde le kotor oto peko mačho. 43 Ov lelja hem halja le

anglo lende. 44 Tegani o Isus phendā lende: "Akavai o lafija save vaćerdom tumende dok injumle tumencar: da valjani te pherđol sa soi pisime mandar ano Zakoni e Mojsijasoro, ano Lila e prorokonengere hem ano Psalmija." 45 Tegani phravđa lengere jačha te haljoven o Sveta lila, 46 i phendā lende: "Adahari zapisime: O Hrist ka patini hem o trito dive ka uštel taro mule, 47 hem ano lesoro anav ka propovedini pe o pokajiba hem oprostiba e grehengoro sa e nacijenđe, počindoj taro Jerusalim. 48 Tumen injen svedoci adalestar. 49 A me ka bičhalav tumenđe e Svetone Duho, sar so mlo Dad obećindā. Ali ačhoven ani diz đikote o zoralipe e Devlestari naka huljel upra tumende." 50 Tegani o Isus legarda ple učenikonen paše uzali Vitanija, i vazdinđa ple vasta hem blagoslovinda len. 51 I sar blagoslovini len ine, cicindā pe olendar hem legardilo ko nebo. 52 A on pele ko kočija anglo leste, i ani bari radost irinde pe ano Jerusalim. 53 I stalno džana ine ko Hram te hvalinen e Devle.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Arli Romani at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Arli Romani at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Arli-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aīdios

Romans 1:20
Jude 1:6

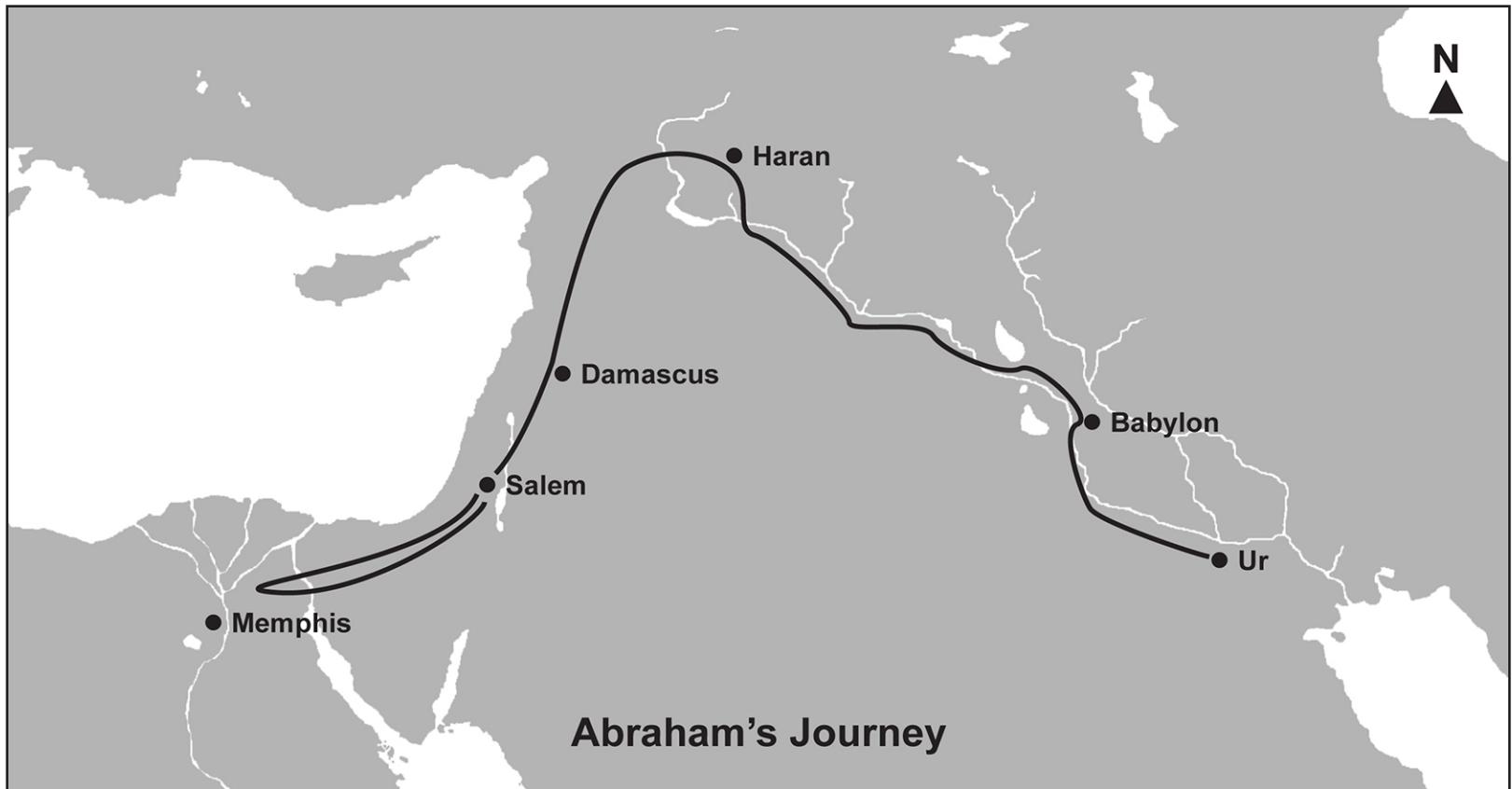
aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

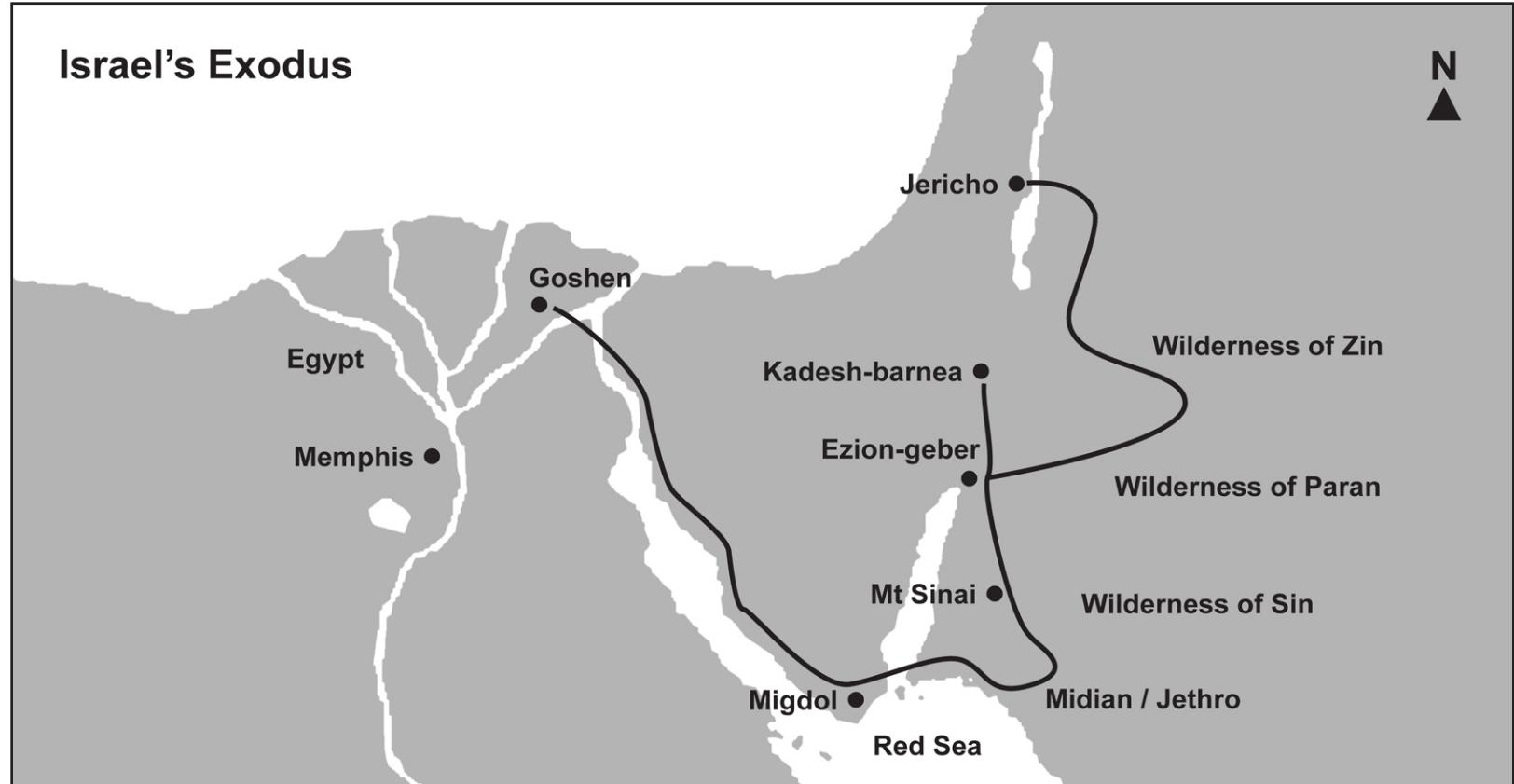
John 10:28	Mark 9:45	Psalms 116:3
John 12:25	Mark 9:47	Psalms 139:8
John 12:50	Luka 12:5	Psalms 141:7
John 17:2	James 3:6	Proverbs 1:12
John 17:3		Proverbs 5:5
Acts 13:46		Proverbs 7:27
Acts 13:48	Matthew 11:23	Proverbs 9:18
Romans 2:7	Matthew 16:18	Proverbs 15:11
Romans 5:21	Luka 10:15	Proverbs 15:24
Romans 6:22	Luka 16:23	Proverbs 23:14
Romans 6:23	Acts 2:27	Proverbs 27:20
Romans 16:25	Acts 2:31	Proverbs 30:16
Romans 16:26	1 Corinthians 15:55	Ecclesiastes 9:10
2 Corinthians 4:17	Revelation 1:18	Song of Solomon 8:6
2 Corinthians 4:18	Revelation 6:8	Isaiah 5:14
2 Corinthians 5:1	Revelation 20:13	Isaiah 7:11
Galatians 6:8	Revelation 20:14	Isaiah 14:9
2 Thessalonians 1:9		Isaiah 14:11
2 Thessalonians 2:16		Isaiah 14:15
1 Timothy 1:16	Revelation 19:20	Isaiah 28:15
1 Timothy 6:12	Revelation 20:10	Isaiah 28:18
1 Timothy 6:16	Revelation 20:14	Isaiah 38:10
2 Timothy 1:9	Revelation 20:15	Isaiah 38:18
2 Timothy 2:10	Revelation 21:8	Isaiah 57:9
Titus 1:2		Ezekiel 31:15
Titus 3:7		Ezekiel 31:16
Philemon 1:15	Genesis 37:35	Ezekiel 31:17
Hebrews 5:9	Genesis 42:38	Ezekiel 32:21
Hebrews 6:2	Genesis 44:29	Ezekiel 32:27
Hebrews 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Hebrews 9:14	Numbers 16:30	Amos 9:2
Hebrews 9:15	Numbers 16:33	Jonah 2:2
Hebrews 13:20	Deuteronomy 32:22	Habakkuk 2:5
1 Peter 5:10	1 Samuel 2:6	
2 Peter 1:11	2 Samuel 22:6	
1 John 1:2	1 Kings 2:6	
1 John 2:25	1 Kings 2:9	
1 John 3:15	Job 7:9	
1 John 5:11	Job 11:8	
1 John 5:13	Job 14:13	
1 John 5:20	Job 17:13	
Jude 1:7	Job 17:16	
Jude 1:21	Job 21:13	
Revelation 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
eleēsē	Psalms 6:5	
Romans 11:32	Psalms 9:17	
	Psalms 16:10	
Geenna	Psalms 18:5	
Matthew 5:22	Psalms 30:3	
Matthew 5:29	Psalms 31:17	
Matthew 5:30	Psalms 49:14	
Matthew 10:28	Psalms 49:15	
Matthew 18:9	Psalms 55:15	
Matthew 23:15	Psalms 86:13	
Matthew 23:33	Psalms 88:3	
Mark 9:43	Psalms 89:48	

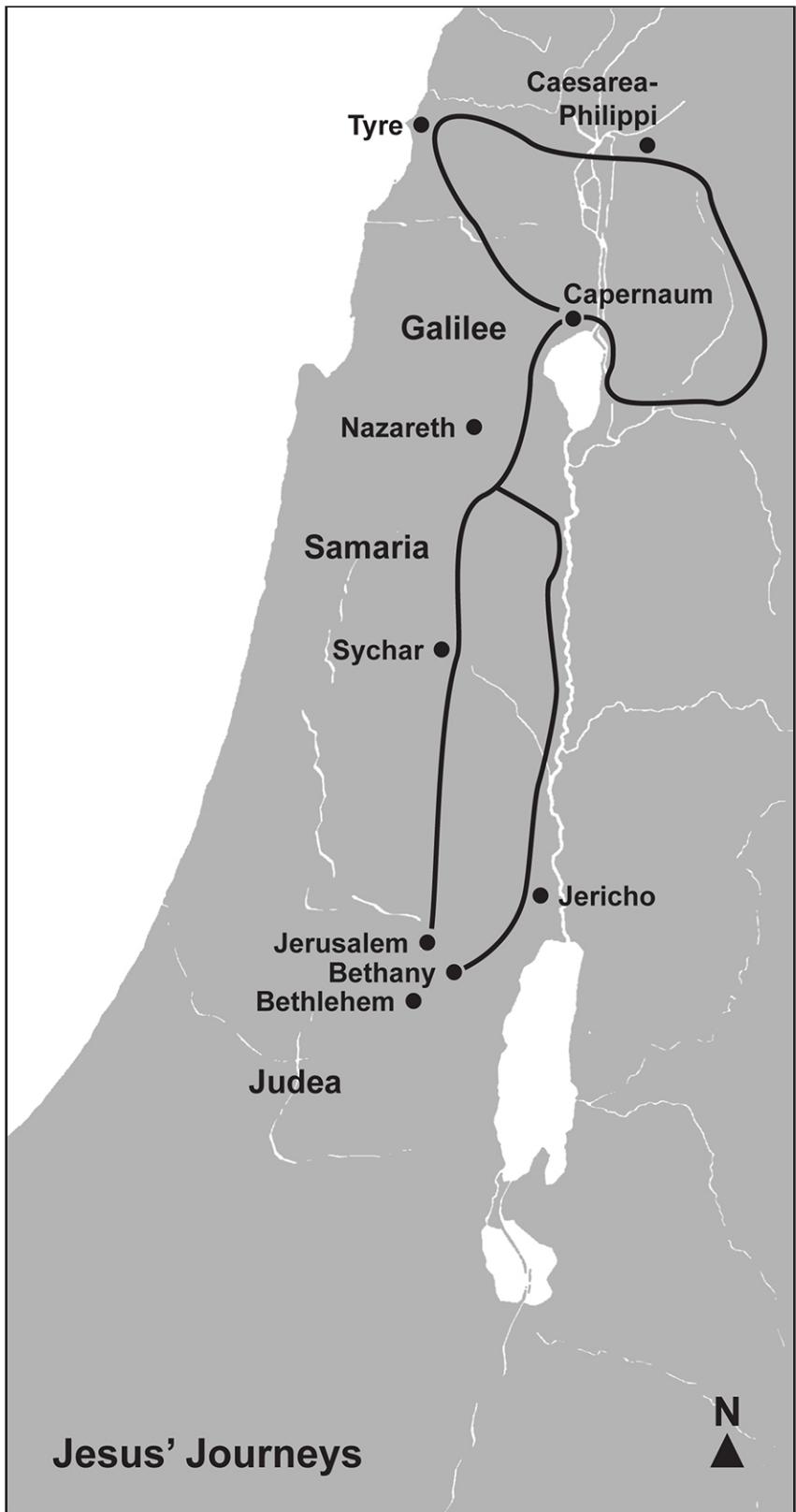
"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"
Hebrews 11:8

Israel's Exodus

N

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"

Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3 Mankind is created in God's image, male and female He created us					
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19 Sin entered the world through Adam and then death through sin					
When are we? ▼								
Where are we?			Innocence		Fallen			Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age
								New Heavens and Earth
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light			Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth Luke 16:22 Blessed in Paradise Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command	Genesis 1:1 No Creation No people	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth			Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise			
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment			
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command			
		Imprisoned	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus Revelation 20:13 Thalaasa	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus	Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels		
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			
		First Beast					Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet					Revelation 20:2 Abyss	
		Satan						
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7 For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all					

Destiny

Arli Romani at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament Sheol and New Testament Hadēs, 2) Geenna, 3) Tartaroō, 4) Abyssos, 5) Limnē Pyr, 6) Paradise, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail,*" Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up,*" Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid,*" because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you,*" John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"

Matthew 28:19